

BROLIJOS REKOLEKCIJOS RIMINI, 2005 M. BALANDŽIO 29 – GEGUŽĖS 1 D.

Įvadas Kun. Julian Carron Penktadienio vakaras Balandžio 29 diena

Sveikinu jus visus, kiekvieną asmeniškai, nes kiekvienas iš jūsų esate dalis šios draugystės, šios tautos, kuriai suteikė gyvybę kunigo Giussanio, pirmą kartą lydinčio mus kitokiu būdu, bet čia esančiu labiau nei bet kada, tikėjimas ir liudijimas; ir šiandien mes visi patiriame jo artumą, jo buvimą.

Pasveikinkime ir visas šalis, kurios yra prisijungusios satelito pagalba, ir tas, kuriose rekolekcijos vyks ateinančiomis savaitėmis; iš viso šešiasdešimt šalių.

Ateinančiomis savaitėmis pirmą kartą rekolekcijose su mumis dalyvaus keturios šalys: Urugvajus, Hondūras, Egiptas ir Etiopija.

Atsistokime.

Visi mes suvokiame šio išgyvenamo momento išskirtinumą, ir kuo daugiau apie tai galvojame, tuo labiau patiriame mūsų neatitikimą priešais mus išskylančią tokį galingą iššūkį. Todėl beveik spontaniškai norime pradėti šias rekolekcijas melddami Šventąją Dvasią, kad leistų mums visiems, kiekvienam, asmeniškai, pavieniui būti Kristaus akivaizdoje.

DISCENDI SANTO SPIRITO (Nuženk, Šventoji Dvasia)

Pradėsime perskaitydami laišką, kurį Šventojo sosto sekretorius, kardinolas Sodano, atsiuntė mano, Comunione e Liberazione brolijos atsakingojo, vardu:

„Gerbiamasis, su džiaugsmu perduodu Jums ir Comunione ir Liberazione brolijai ypatingą Jo Šventenybės Benedikto XVI sveikinimą rekolekcijų, kurios vyks Riminyje šių metų balandžio 29 – 30 dienomis, proga.

Šventasis Tėvas, kol Savo siela dar gyvai prisimena jaudinančias mirusiojo kunigo Luigi Giussani laidotuves Milano katedroje, dvasiškai dalyvauja šių dienų apmąstymų ir maldų įkarštyje, kurioms Jūs vadovaujate, ir linki, kad jos būtų vaisingos asketiško atsinaujinimo ir liepsnojančio apaštališko bei misionieriško uolumo...

Kokia reikšminga meditacijų, kurias jūs vesite, tema: viltis. Kaip svarbu mūsų laikais suprasti vertę ir svarbą krikščioniškosios vilties, kurios šaknys glūdi paprastame tikėjime, ir kuri neabejoja Kristumi bei jo išgelbėjimo žodžiu. Šia viltimi maitinasi brangusis kunigas Giussani, ir jo nurodytu keliu ketina toliau eiti jūsų nusipelnusi Brolija. Jūsų įkūrėjas tik keletu dienų anksčiau mirė už Šventąjį tėvą Joną Paulių II. Abu liepsnojančios Kristaus liudininkai. Mums paliko liudijimą visiško atsivadavimo „vilčiai, kuri neapgauna“ (Rm 5,5), tai vilčiai, kuria Šventoji dvasia užlieja tikinčiųjų širdis, pripildyma jas Dievo meile.

Šventasis Tėvas patiki Švenčiausiajai Marijai, Vilties Motinai jūsų rekolekcijų sėkmę ir iš širdies siunčia nuoširdų apaštalinį palaiminimą Jums, visiems dalyviams ir Comunione e Liberazione brolijai.

Jums ištikimas Viešpatyje“

Kardinolas Angelo Sodano

Šventojo Sosto sekretorius

„Ar Žmogaus Sūnus, kai ateis, ras žemėje tikėjimą?“. Šis Kristaus klausimas niekada nėra retorinis, ypač dabar nei bet kada, šioje reliatyvizmo epochoje, kurioje mes gyvename, reliatyvizmo epochoje, kuri nepripažįsta nieko kaip galutinio, nes, kaip sakė Malraux, „mes pažįstame visa ko melą“.

Mes gerai žinome, kad skiriamės nuo kitų, ir mus taip pat žeidžia šis išplitęs nihilizmas, kuris įsiveržia į mūsų gyvenimą įvairiausiais būdais.

Todėl jaučiame, kad šis Kristaus klausimas yra toks svarbus: „Ar Žmogaus Sūnus, kai ateis, ras žemėje tikėjimą?“, tikėjimą, ne kaip tuščią, sumišusį, be prasmės religingumą, bet tikėjimą, kaip

istorinės Esaties pripažinimą, kuri gali pakeisti ir palaikyti gyvenimą, nes be šios Esaties, prie kurios mes galime prisiliesti, gyvenimas įtrauks taip pat ir mus į šį nihilizmą, į niekį.

Mes gerai žinome, kas yra šis tikėjimas, mums pasisėkė, kad galėjome jį pamatyti dviejuose milžinuose – don Giusanyje ir Jone Pauliuje II, ir suprantame, kas yra šis tikėjimas, nes mus visus palaikė jų tikėjimas, ir todėl istorijoje jaučiame tokio tikėjimo trūkumą, tokios esaties trūkumą, kuris paverčia istoriją dykumą, kai neturime į ką atsiremti, kur surasti pagalbos.

Ir todėl šių dviejų milžinų, palaikiusių krikščionių tautos tikėjimą, mirtis ženklina momentą, kuriame gyvename, kaip mes visi gyvenome šiuos du jaudinančius mėnesius, kurie pasiekė kulminaciją naujojo mūsų tautos vedlio, Benedikto XVI, išrinkimu.

Visi šie faktai įvertina šio momento svarbą. Ką mums nurodo Viešpats kunigo Giussani ir Jono Pauliaus II mirtimis, Benedikto XVI išrinkimu?

Galėsime suprasti, ko mūsų prašo Viešpats, jei žiūrėsime atidžiai į tai, kas atsitiko, ir į tai, kas toliau vyksta po kunigo Giussani mirties.

„Jei kviečių grūdas nukris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos daug vaisių“ (Jn 12,24). Negalime galvoti apie kunigą Giussani, apie jo mirtį, jei negalvojame apie šį Jėzaus sakinį. Po jo mirties pasipylė vaisiai, kurie pirmiausiai nustebino mus. Netikėtai pamatėme daugelio žmonių susidomėjimą jo asmenybe: šarvojimo salėje ir laidotuvių metu Milano katedroje visiems atsivėrė išskirtinė kunigo Giussani didybė. Paradoksalu, bet kiek vilties paslaptingu būdu vėl prikėlė savo mirtimi mūsų brangusis draugas.

Visi tie, kurie mus šiuo metu sutiko, laukia atsakymo; kiek jų kreipėsi į mus, norėdami susipažinti su juo? Ir kas jiems gali atsakyti, jei ne mes patys. Tai verčia mus sąmoningiau suvokti, kad judėjimas esame kiekvienas iš mūsų, ir šiuo momentu turime išskirtinę galimybę parodyti begalinį savo dėkingumą kunigui Giussani, o ypač padaryti taip, kad mūsų Brolijos tikslas būtų tikras.

Lyg pati realybė mums rodytų kelią, kuriuo turime eiti: paprasčiausiai reikia atsakyti svarbiam faktui, kurį Paslaptis iškelia priešais mus. Ir kaip galime atsakyti visiems tiems, kurie prisiartina prie mūsų sužavėti to, ką pamatė? Tuo pačiu būdu, kurį mes patyrėme santykiyje su kunigu Giussani. Mes galime atsakyti ne tik kalbėdami apie jį; visi laukia, kad mes paliudytume Tą, kurį jis mums paliudijo, tai yra, Kristų.

Ar ne tai kiekvieną iš mūsų sužavėjo? Sutikdami jį (tai matėme daug kartų), patirdavome patį Kristaus žvilgsnį.

Vėl iš naujo vyksta tas malonės momentas, koks ir jis buvo mums, ir tokiu būdu krikščionybė tęsiasi kaip faktas, į kurį esame taip galingai įtraukti, kad įtrauktume bet ką, kas mus sutinka.

Tokiu būdu kunigo Giussani karizma išlieka ir gali būti sutikta ne todėl, kad priminsime apie jo praeities gyvenimą arba paprasčiausiai kartosime jo teisingą ir tvirtą kalbą, bet todėl, kad tiesos sukūrys, į kurį mus įtraukė, tęsiasi kaip gyva realybė tautos, kuri šiais dramatiškais laikais iškyla kaip Kristaus pergalės, Jo neišsenkančio gėrio ženklas.

Liudydami gyvąjį Kristų, atsakome ir į didžiulės minios, kuri vyko paskutinį kartą atsisveikinti su Jonu Pauliumi II, susidomėjimą. Ko ieškojo tiek daug žmonių vykdamai į Romą ir valandas trukusiose eilėse? Kas atsakė į jų šauksmą, jų poreikį?

Be abejonės, pirmasis atsakė jo sosto paveldėtojas, taip mūsų mylimas Benediktas XVI, kurio liudijimas šiomis dienomis buvo toks jaudinantis.

O šitai ko prašo iš mūsų? Kaip galime jam padėti atsakyti mūsų aplinkoje, būdami tarp žmonių? Ką mums nurodo visi šie faktai? Kad Kristus būtų gyvas, reikia mūsų pasikeitimo, mūsų tikėjimo atsinaujinimo.

Tai mums pasakė Popiežius: mes esame pašaukti būti suaugusiais tikėjime, ir todėl negalime likti vaikais, būti mažais tikėjime.

Kuo pasireiškia nebrandus tikėjimas? To klausė Popiežius. Cituodamas šv. Paulių, atsakė, kad tai reiškia būti blaškomiems bangų, bet kokio doktrinos vėjo mėtomiems, tai yra, to reliatyvizmo, kuris nepripažįsta nieko kaip galutinio, ir kuris palieka galutiniu matu savąjį „aš“ bei savus norus. Tuo tarpu brandus tikėjimas neseka madų bangomis ar paskutinėmis naujovėmis, suaugęs ir brandus yra

toks tikėjimas, kuris radikaliai susijęs su Kristumi. Ši draugystė įveda kitą matą: Dievo Sūnų, tikrąjį žmogų. Taip pat mums pasakė, kad būtent Jis yra tikrojo žmogiškumo matas.

Popiežius mus ragina, kad atsakytume į šio momento svarbą, visų pirma sau, nes be šios draugystės su Kristumi mūsų gyvenimas nejudą, be šios draugystės mes negalime duoti pasauliui nieko, kas atsakytų tinkamai į jo poreikį.

Todėl viskas yra svarbu, kai mes atsakome į Kristaus kvietimą šiai draugystei.

„Sek manimi“, „sek paskui mane“, pakartojo Jono Pauliaus II laidotuvių metu Racingeris, tada dar būdamas kardinolas. Benediktas XVI apibendrino Jono Pauliaus II gyvenimą, atsakydamas, kad kiekvienoje situacijoje Jonas Paulius savo gyvenimu atsiliepė į Kristaus šaukimą. Tai, kas buvo svarbu, tai, kas paženklino kiekvieną Popiežiaus gyvenimo žingsnį jo galingame liudijame, buvo atsakymas, tai, kad gyvenimo aplinkybėse Viešpats jį kvietė sekti paskui: „Sek paskui mane“.

Tokiu būdu suteikė visiems mums galimybę sužinoti, kas paverčia gyvenimą vaisingu. Gyvenimo vyksmas nėra tai, ką regime, gyvenimo vyksmas yra tas paslaptingas kiekvieno iš mūsų dialogas su Kristumi: „Sek paskui mane“.

Racingeris, tuomet dar kardinolas, priminė, kad mūsų Popiežius, visi tai žinome, niekad nenorėjo tausoti savojo gyvenimo, pasilaikyti jo sau, norėjo atiduoti visą save iki galo, iki paskutinio momento Kristui, ir tokiu būdu mums. Būtent tokiu būdu galėjo patirti, patirti, išgyventi, kad visa tai, ką patikėjo į Viešpaties rankas, sugrįžo nauju būdu.

Šitai, tokia gyvenimo patirtis iškelia „viltį, kuri neapgauna“ (Rm 5,5), tokia yra mūsų rekolekcijų tema.

Viltis yra piligrimo, keliautojo galia, to, kuris, vartojant klasikinį posakį, yra „status viatoris“ (yra kelyje), „viator“ (keliauja), tai reiškia, keliaujantis. „Status viator“ nurodo, jog keliaujama, esama kelyje, ir todėl atskleidžia pačią slapčiausią mūsų kaip kūrinių prigimtį. Esame kelyje, o keliautojo galia yra viltis tame, kas yra, ir tame, kas dar nepasirodė. Kad pasiektume tai, reikia keliauti, ir turime būti palaikomi šiame kelyje; ir visi žinome kokio palaikymo mums reikia šiame kelyje.

Tokia yra vilties svarba mūsų kelyje.

Mes dalyvaujame šiomis dienomis renginyje, renginyje, kurio formos dėka visiems mums kalba, šios formos dėka, šiuo būdu mums kalba, mus liečia, mus apkabina, mus lydi Paslaptis. Todėl turime pasirūpinti visomis šio renginio detalėmis taip, kaip mus visuomet mokė kunigas Giussani.

Visa tai yra tau ir man, tavo vilčiai, tavo draugystei su Jėzumi. Todėl tvarka, muzika, dainos, tylą, viskas, viskas yra tam, kad mūsų būtis čia neliktų tuščia, kad mūsų buvimo čia dėka Paslaptis paliestų tavąjį ir manąjį gyvenimus.

Todėl prašau jūsų, kad kiekvienas asmeniškai prisiimtumėte atsakomybę dėl šio renginio, tam, kad padėtume vieni kitiems, nes esame vargšai, tyloje, tam paslaptinam dialogui, kuris sutvirtina mūsų draugystę su Kristumi, ypač autobusuose, nes neturime daug laisvo laiko, ir jei tu nepasinaudosime čia, jei neleisime, kad tylą mus paliestų... Nes tylą reikalinga tam dialogui, taip, lyg kažkas atsitiktų, ir tu netektum žado, tai įvykio pasekmė.. Kad išsaugotume, sugertume, apkabintume šį įvykį, kad padėtume asmeniui darbui, reikia tylos, kitaip pabėgs, nieko neliks, nes po to kasdieniniame gyvenime neturime daug laiko.

Todėl padėkime vieni kitiems per šias dienas, melddami Dievo Motiną ir kunigą Giussani, kad mus laikytų už rankos.

Dabar Šventos Mišios.

ŠEŠTADIENIO RYTAI, BALANDŽIO 30D.
PIRMOJI MEDITACIJA - DON JULIAN CARRÓN

Niebur'as, kurį don Giussani yra citavęs daugybę kartų, sakė: "Žmonės retai išmoksta tai, ką manosi jau žiną". Nes don Giussani buvo įsitikinęs - ir tai mums yra sakęs daugelį kartų -, kad pagrindinė problema yra pažinimo problema. Todėl pirmasis iššūkis, kurį jis kelia kiekvienam iš mūsų yra būtent šis: pirma yra ne tai, ką tu galvoji (tą paprastai jau yra nulėmęs visuotinis mentalitetas), ir netgi ne tai, ką reikia daryti (ir tai jau nuo pat pradžių yra įtakota tipiško šių laikų susiaurinto požiūrio į dalykus); pirmoji problema yra leisti pagaunamam pažinimo smalsumo.

Mane visada priblokšdavo tai, kad kartais, po dvejų "Religinio jausmo" nagrinėjimo Bendruomenės mokykloje metų, kai paskui kalbėdavai su daugeliu žmonių, suprasdavai, kad jie nesuprato to teksto esmės. Dėl to turime nuolat prie to sugrįžti, nes visa pradžios problema glūdi čia, supratime, nes be supratimo jau nuo pat pirmo žingsnio imsime eiti klaidingu keliu: suprasti, kas esu aš, suprasti, ko trokštu, iš ko esu sukurtas. Ir, kaip jis mus visada mokė, pažinimo išėties taškas negali būti niekas kita kaip tik patirtis, nes būtent patirtyje aiškiai atsiskleidžia visa, kas tikroviška, tikrovė: būtent meilės patirtyje aš suprantu, kas yra meilė, būtent "aš" patirtyje suprantu, kas esu, būtent veikiančio "aš" patirtyje atsiskleidžia mano "aš" prigimtis.

Todėl patirtis yra ėjimo priemonė, tai yra pagrindinis metodo aspektas.

Hannah Arendt sako: "Deja atrodo, jog paprasčiau yra įtikinti žmones elgtis pačiu neįtikinamiausiu ir užgauliausiu būdu, nei įtikinti juos mokytis iš patirties, mąstyti ir daryti sprendimus iš tikrųjų, užuot taikius mūsų galvoje jau iš anksto sukurtas kategorijas ir formules".

Sunku yra įtikinti juos mokytis iš patirties. O ką gi aš atrandu toje savo patirtyje? Luisa Muraro sako: "Jausti poreikį yra viso reikalo prielaida, ne šio ar to poreikį, bet visko poreikį". Viso gyvenimo prielaida yra tai, kad mums reikia visko, kad mūsų troškimas yra visko troškimas, yra visumos troškimas. Dėl to jo viduje visada yra, kaip sakė Jaspers'as, "neramumas dėl to, kad niekas jo nepatenkina". Tai yra tai, ką visada trumpai įvardindavome žodžiu "širdis", nes žodis "širdis", kaip sakydavo don Giussani, sintetizuoja tuos neatidėliotinus poreikius, kurie žmogų daro aktyvų". "Širdis, širdis yra tai, kas yra, ji negali pasikeisti. Galima netgi užsimušti, bet tik vedamam širdies protrūkio".

Todėl šis visumos poreikis, kuris apibūdina širdį, mus įgalina jausti gyvenimą, kaip sakydavo Maria Zambrano, visada "kaip neužbaigtą ir fragmentišką, visada, nes tai, kas aš esu, Ricoeur žodžiais tariant, yra nepalyginama su tuo, ką aš žinau".

Todėl širdis yra galutinis visa ko, kiekvieno bandymo atsakyti vertinimo kriterijus, ji turi atsakyti į šį trūkumą. Niekas netiki širdimi kaip vertinimo kriterijumi ir visi nori mums ją paaiškinti. Bet, anot tos pačios Maria Zambrano, "už visų aistrų visada slypi aistra būti, ta nesibaigianti aistra, kuri žmogų įpareigoja būti, tarsi tai būtų Dievo, kuris jį tam sukūrė, tąsa".

Būtent tai iškilmingai apibendrina gerai žinoma šv. Augustino frazė: "Mus sukūrei dėl savęs, Viešpatie, ir mūsų širdis nenurims tol, kol neras poilsio tavyje". Paslaptis yra šio "aš" dalis. Ir dėl to "aš" nenurims, kol neras poilsio tavyje.

Tai, ką išsako daugelis psalmių, kurias kasdien giedame. "Kaip elnė trokšta vandens, taip manoji siela trokšta Tavęs, o Dieve"; "Mano siela ištroškusi Dievo, gyvojo Dievo: kada gi ateisiu ir pamatysiu Dievo veidą?".

Todėl, kaip sakydavo šv. Bazilijus, "Dievo meilė nekyla iš išorinės disciplinos, bet glūdi pačioje žmogaus prigimtyje, kaip daigas ir kaip pačios prigimties jėga. Žmogaus dvasia savyje turi gebėjimą, o taip pat ir poreikį, mylėti".

Visumos troškimas, Dievo troškimas, visiško patenkinimo troškimas: žmogaus prigimtis yra visiško patenkinimo troškulys. Todėl mūsų troškimas nėra bet koks troškimas (kaip tai dažnai manome esant), ne bet koks troškimas, tai šios prigimties troškimas, visumos troškimas, ir dažnai mes nesuprantame šio troškimo prigimties, ir štai čia ir prasideda visos bėdos, nes nesuprantame to "aš" dramos, "mūsų būties amžinos paslapties".

O iš ko tai matosi? Iš ko matosi, jog žmonės nesupranta? Iš to, kad dažnai manome, jog jeigu kažką darome, galų gale kaip nors išsisuksime, susiaurinsime tą struktūrinį neatitikimą, šį visumos troškimą iki etinio klausimo: jeigu pakeisiu darbą, tai įstengsiu, įstengsiu būti patenkintas, įstengsiu atliepti tą troškimą, arba jeigu pasikeis aplinkybės, arba jeigu pasikeis tai, ko nepakenčiu; jeigu pasistengsiu... galų gale jeigu pasistengsiu, sugebėsiu išspręsti tą gyvenimo problemą. Tarsi gyvenimas būtų strategijos, apsukrumo problema, o tai reiškia, jog nesupratome šio troškimo prigimties ir pasiduodame tokiam moralizmui, tokiam mąstymui, kad mes - truputį labiau pasistengę - įstengsime tai padaryti, ir todėl dažnai, kai neįstengiame, pradedame skųstis arba tampame agresyvūs, pykstame ant visko ir visų, ir pirmiausia ant pačių savęs.

Bet, mielieji, visa tai yra mummyse esančios Paslapties svetimumo mummyse ženklas. Paslaptis mums yra svetima tame, kaip mes išgyvenam dalykus, mūsų ryšio su tikrove pobūdyje, tame, kaip ryte atmerkiame akis, kaip žiūrime į saulę ir į kalnus. Todėl, kai žmogus sutinka kitą žmogų, kuris negyvena taip, šis jį pribloškia, taip kaip mus visada priblokšdavo don Giussani: "pasak vienos puikios Leon Bloy frazės, žmogus, kuris pačiais paprasčiausiais pokalbiais begalybę padarydavo artimą", padarydavo artimą Paslaptį, begalybę, valgydamas prie stalo. Mums trūksta šio artimumo Paslapčiai, Paslaptis nėra "aš" savimonės dalis. Mes esame šiuolaikiški, esame šiuolaikiški: tai priežastis, kuri yra priešiška Paslapčiai, Paslaptis mums yra svetima. Kas nustemba? Kas nustemba kasdieniniame gyvenime mąstydamas, kiekvienoje nepasitenkinimo patirtyje (o jų turime kiekvieną dieną), kas nustemba - kaip sakydavo don Giussani - aš... tarsi Paslaptis kiekvienoje patirtyje mums sakytų: "Aš esu ta Paslaptis, kurios trūksta kiekvienam dalykui, kuriuo tu mėgaujiesi". Kada paskutinį kartą, kai mums ko nors trūko, pagalvojome, jog mums trūko Paslapties?

"Aš esu ta Paslaptis, kurios trūksta kiekvienam dalykui, kuriuo tu mėgaujiesi". Tarsi iš mūsų pačių patirties vidaus..., nieko nepridedant... išorinis priminimas, tačiau iš mūsų pačių patirties vidaus Paslaptis tau šnabžda į ausį: "Tai aš...ant nieko nepyk: tai aš, Paslaptis, kurios trūksta kiekvienam dalykui, kuriuo tu mėgaujiesi". Kas išgirsta šio trūkstamo dalyko šauksmą?

Laimė, kad man tavęs trūksta! Laimė, kad man trūksta tavęs, Kristau, nes kitaip tave per dieną užmirščiau. Nes šis trūkumas, priešingai nei paprastai manome, yra tas resursas, kurį turime, kad jo neužmirštume; ne kliūtis, bet tai, kas palengvina jo atpažinimą. Kas kita nei išorinis priminimas, kas mes turime... mes skundžiamės, jog draugija... bet jei supranti, kad tau kažko trūksta ne iš kiekvienos patirties vidaus, tai kokia prasmė, jei tau tai pasakys kiti? Jeigu neklausysime širdies šauksmo, kam reikia viso kito?

Nes tas troškimas, tas troškimas yra būties trūkumas, nes tai Jis, tai Jis tampa realus tame troškime. Netgi Sartr'as tai pripažino. Jis sako: "Troškimas yra būties trūkumas, pačioje savo slapčiausioje būtyje jį skatina būtis to, ko troškimu ji yra". Troškimą skatina, jį pažadina Būtis to, ko troškimu ji yra. Tai antras dalykas, kurio nesuprantame: turime troškimą, bet ne Būtį, kuri jį išbaigia. Bet argi nesupranti, jog tavo troškimas yra troškimas todėl, kad yra Būtis, kuri pažadina tavo troškimą? Apie tai dainavome angliškoje giesmėje My Father Sings to Me: "In the world there is Someone asking me to ask Him 'Why?'" ("Pasaulyje yra Kažkas, kas mane prašo klausti jį 'Kodėl?')", mano prašyme yra Kažkas, kas manęs prašo klausti jį 'Kodėl?').

Todėl, "kai aš pastebiu, kad Tu esi - apie tai taip pat dainavome dainoje "Il volto" - tik tada, kai pastebiu, jog tu esi, kaip aidą vėl išgirstu savo balsą ir vėl, kaip laikas, atgimstu iš prisiminimo". Tai Jis, tai Jis verčia mane būti, nuolatos pažadina širdies pilnatvės troškimą.

Būtent troškime žmogus atranda tą Būtį, kuri jį jam pažadina. Be troškimą pažadinančios Būties nebūtų troškimo. Don Giussani "Religiniame jausme" mums sakė: "Kaip ir vienvėjė, kurioje žmogus atranda esminę savo draugiją, ir tokia draugija yra labiau pirmapradė nei vienvėjė, nes ji yra man duota. Todėl pirma nei vienvėjė yra draugija, apglėbianti vienvėjė". Lygiai taip pat galime pasakyti, kad Būtis yra labiau pirmapradė nei troškimas, nes šį ji nuolat pažadina.

Kiekvieną rytą įsisąmoninti tai, ko trokštu, tai mums yra galimybė atpažinti tą Būtį: tame trūkume jausti tai yra jausti, jog man Tavęs trūksta, jog "aš esu mane kuriantis Tu". Nejausdamas to trūkumo aš užsimirščiau. Todėl kiekvieną rytą kiekvienam iš mūsų, mūsų silpnumui, mūsų menkumui yra pasiūloma ši ryšio su Paslaptimi galimybė, ryšio, kurį šis troškimas pažadina kaip kažkas, kas nerimsta mummyse: širdis... kaip visada sakydavo don Giussani, neatidėliotini širdies

poreikiai, kurie tave skatina veržtis prie šio ryšio su Paslaptimi. Dėl to tai yra visumos poreikis, ir jeigu žmogus tai susiaurina, tai gyvenimas tampa nepakeliamas, kaip jis mums dažnai tampa nepakenčiamas, nes šis laukimas yra "aš" esmė. "Kažkas mums kažką pažadėjo? Tai kodėl gi laukiame?", sakydavo Pavese.

Laukimas yra pati mūsų prigimties struktūra, mūsų sielos esmė; jis nėra išskaičiavimas, jis yra duotas. Todėl pažadas yra pačiose mūsų ištakose. "Religiniame jausme" skaitome: "Tas, kas sukūrė žmogų, jį sukūrė kaip "pažadą". Žmogus iš prigimties yra laukimas, iš prigimties jis yra elgeta, gyvenimas iš prigimties yra pažadas. Todėl gyvenimas yra tas nuolatinis "sieikimas ko", veržimasis link pažado. Gyvenimas kaip pašaukimas, kaip sieikimas, kaip nuolatinis veržimasis link pažado". O tame, gyventi gyvenimą taip mums padeda viskas, tam mums yra duota viskas, nes Paslaptis mus nuolat verčia sieikti, skatindama per dalykus, per aplinkybes, per visa, kas nutinka gyvenime, verčia linkti link pažado. Nes visi kūriniai yra būdas, kuriuo begalybė mus skatina, mus vėl pažadina, mus skatina veržtis, mus pribloškia tam, kad neleistų mums mirti, tam, kad šis visumos sieikimas neišnyktų.

Tačiau dažnai mes sustabdome tą dinamiką, kuri mus vis nukreipia prie Būties, prie Paslapties. Bet būtent tokiu būdu Paslaptis mūsų laisvę ragina išsipildyti, mūsų laisvę ragina šiam visiškam pasitenkinimui, įrašytam mūsų širdyje, o todėl, norėdamas sustabdyti, žmogus turi į tai nuolat nekreipti dėmesio, nes turi sustabdyti tą Būties, kuri nuolat mus žadina, kuri nuolat mus skatina veržtis, mus verčia sieikti, mus skatina, atkirtį.

Antras momentas. Bet mes visumos troškimą supainiojame su kitais troškimais ir pasiduodame tų troškimų diktatūrai. Būdų gali būti be galo daug.

Pirmiausia tai, kad tą troškimą sutapatiname su tuo vaizdu, kurį patys susidarome apie tą troškimą: tai yra tai, ką don Giussani visada vadino "svajone". Jis sakė: "Širdies poreikiai reikalauja, kad juos patenkintų, o kadangi žmogus neturi jėgų juos įgyvendinti, tai tam reikalavimui suteikia to vaizdo, tos trapios ir iš esmės iliuzinės konsistencijos, kuri vadinama svajone, formą". Maria Zambrano rašo: "Įsitvirtindamas žmogus susiduria su pačiu savimi ir susipainioja savo paties šešėlyje, savo svajonėje, savo vaizdinyje". Tai yra svajonė: svajonė yra mūsų galvų, mūsų vaizduotės sukurtas vaizdinys, ir dažnai mes tą mūsų vaizduotės sukurtą vaizdinį supainiojame su autentiškais širdies poreikiais, (supainiojame) kitus troškimus su visumos troškimu.

Tuo tarpu šiuos autentiškus poreikius, kurie mus skatina būdami mūsų asmenybėje, sukuriame ne mes, mes jų nesukūrėme. Todėl don Giussani skyrė nuo "svajonės" tai, ką vadino "idealų".

Idealas gimsta iš tos prigimties, kuri mus sudaro, o svajonė išplaukia iš mūsų pačių. Širdies troškulys yra mūsų, bet niekas mums nepažadėjo, kad atsakymas į šį troškulį turi būti viskis arba Koka Kola. Atsakymas į šį troškulį mums yra garantuotas, tačiau nėra garantuotas tas būdas, kaip jį įsivaizduoji tu ar kaip jį įsivaizduoju aš. Todėl jeigu mes prisirišame prie tam tikro vaizdinio, anksčiau ar vėliau nusivilsime, nes svajonės sieikimas sunaikina visa, ką mes įgyjame. François Mauriac sakė: "Aš visada apsigaudavau pasirinkdamas savo troškimų objektą. Mes nežinome to, ko trokštame, mes nemylime to, ką manomės myli". Kaip dažnai galime pakartoti tą patį: apsigauiname pasirinkdami savo troškimų objektą. O to nusivylimo pasekmė yra žiaurumas: mes pykstame ant gyvenimo, nes jis neišsipildo, pykstame ant darbo, ant žmonos, ant draugų.

Neišvengiama praktiško Paslapties neigimo, Paslapties susiaurinimo, visumos troškimo susiaurinimo iki šių troškimų pasekmė yra žiaurumas sau patiems ir visa kam kitam. Dėl to dažnai mums yra sunku gyventi savyje, mes turime bėgti. Kaip sakė Ibsen'as: "O kerinti saule, įspindai į tuščią kambarį. Šio būsto šeimininko niekada čia nebūdavo". Kad išvertume, turime bėgti.

Ir kadangi ši situacija yra negailestinga, nepakeliamą, tai manomės išsiskyrimą tą troškimą prislopindami (antras būdas): "Pasitenkinkime kuo nors mažiau". Kaip sako don Giussani tame pačiame "Religiniame jausme": "Bet troškimo prislopinimas sukuria loginę liūdesio priešingybę - neviltį".

Luisa Muraro sako: "Prieštaravimas ir apgavystė ateina kartu su savęs apribojimu, kai pasitenkiname mažu. Apgavystė prasideda tada, kai imame nebeįvertinti mūsų poreikių gigantiškumo ir imame galvoti, jog reikia juos prilyginti savo jėgoms, kurios natūraliai yra ribotos". Truputį sumažinti troškimą. "Taigi prisiderindami prie tariamų troškimų, tokių kaip reklamoje,

pasirinkdami kaip tikslą bet kokius rezultatus, nebeatliepiame mūsų tikrųjų interesų. [Taip, jį susiaurindami, nebeatliepame mūsų tikrųjų interesų], nebedarome to, kas mus iš tikrųjų domina, nebeieškome to, kas mums priimtina. Tiesą sakant, mes visada to ieškome, mes negalime be to apsieiti, bet, galbūt bijodami apsvaigti iš džiaugsmo, galbūt dėl žmogiškos ir atleistinos kančios baimės, pasitenkiname mažu. Praktiškai baigiasi tuo, jog daugiau vargstame tam, kad gautume mažiau".

Šią priežastį jau seniai buvo įvardijęs Dostojevskis: "Jeigu iš žmonių būtų atimta tas be galo didinga, tai jie nebegalėtų gyventi ir mirtų apimti nevilties".

Kitais atvejais (trečias būdas) troškimai yra perdedami, mus verčia trokšti visko, mus skatina troškimai, tačiau tuo pat metu yra neigiama, jog egzistuoja to troškimo objektas. Šis troškimo padidėjimas kartais vadinamas troškimo diktatūra: kadangi žmogus negali apsieiti netroškęs, jis galiausiai pasiduoda šiai baisiai diktatūrai, kurią Heschel'is vadino "poreikių tironija". Tai dabar tarp mūsų yra vienas iš įprasčiausių posakių. Ferrara "Il Foglio" rašo: "Naujasis pasaulis pasireiškia taip, ta troškimo diktatūra ir jo virtimu teise, visagaliu technikos brovimusi, kuri formuoja kultūrą ir savo netikrą savimonę įbruka kaip ideologiją, o žodžiai kaip terapija, moters saviapsi sprendimas, teisė į sveiką vaiką, šeimos ir santuokos ardymas triumfuoja be jokių "priešnuodžių", be jokios tikros diskusijos, be racionalaus sugretinimo. Kas nori patikrinti naująjį pasaulį, nušviesti jo reikšmes, sulyginti jas su įgyvendinta žmonijos tikrove arba su Dievo begalybe, į tą yra žiūrima kaip į obskurantą (tamsuolį). Taigi modernusis garbinimas triumfuoja be jokių racionalaus pasvėrimo ribų ir turi tendenciją tapti doktrina, masių konformizmu". Tas nihilizmas, kuris, kaip sakė Hannah Arendt, yra kita konvencionalizmo pusė ir ta reliatyvizmo diktatūra, apie kurią kalba popiežius Benediktas, kuri nepripažįsta nieko kaip galutinio ir kaip galutinį matą palieka tik savo "aš" ir savo norus. Klonavimas, dirbtinis apvaisinimas, homoseksualų santuokos, vaikų įvaikinimas homoseksualų šeimose... tai šių troškimų perdėjimas: "jei tai nori padaryti, vadinasi gali tai padaryti; jei gali tai padaryti, vadinasi tai nori padaryti".

O kodėl gi ne? Kodėl negalime atsiduoti tam? Dėl to mums svarbu nesusiaurinti mūsų "aš". Kodėl mums tai svarbu? Kodėl esame obskurantai? Kodėl neturėtume tuo sekti? Todėl, kad žmogus, kuris supranta, kas yra širdis (dėl to mums svarbu jos nesusiaurinti), žmogus, kuris supranta, jog širdis yra visumos poreikis, iš karto, racionaliai pasvėręs, supras, kad tai jo niekada nepatenkins. Mes nesame prieš šiuos dalykus dėl kokios nors ideologijos, bet dėl to, kad jie niekada nesupras širdies, niekada neatlieps šiam laukimui, šiam visumos troškimui. Mes matome, jog niekad kaip dabar daugelis gali įgyvendinti šiuos troškimus, ir niekad anksčiau kaip dabar triumfuoja nihilizmas.

Tai, kad mes patiriame nusivylimą, nėra tik dėl troškimo perdėjimo, - ir vilties, šio pažado kelyje pasitaiko blogio priešpriešos. Mes tuo pakankamai įsitikinome šiais metais: cunamis kaip tos priešpriešos simbolis, blogis, nuodėmė, skausmas, mirtis. Kaip galime išlaikyti viltį matydami šią priešpriešą? Kaip galime išlaikyti viltį, jeigu nuolatos pasiduodame šiai troškimų dinamikai?

Paskutinis momentas. Kas mane išmokys matyti tai, ko trokštu? Kas mane įgalins rasti atsakymą į visa tai? Ir mes kartu su Mauriac'u galime pasakyti: "Aš visada apsigaudavau pasirinkdamas savo troškimų objektą". Dažnai nusivylę klausiamo: ar yra vilties? Ar mums atsitiko kažkas, kas mus verčia viltis? Grupelė iš Politechnikos universiteto man rašo štai ką: "Neseniai buvo surengta vakarienė su don Fabio ir su visais (dėstytojais, doktorantais, kitais darbuotojais), kurie dirba Politechnikos universitete. Iš viso apie trisdešimt žmonių. Per vakarienę daugeliui ten buvusiųjų iškilo klausimas, kaip tas faktas, jog Politechnikos universitete yra daug priklausančių judėjimui, galėtų įtakoti kiekvieno darbą ir tą tikrovę, kurioje mes visi dirbame. Faktas, kuris mus pribloškė, buvo tai, jog šios vakarienės rezultatas nebuvo organizaciniai rūpesčiai, t.y. jog jeigu yra daug žmonių, tai reiškia, kad kažką reikia organizuoti, ne; atvirkščiai daugeliui tos vakarienės rezultatas buvo rimtai priimti tai, ką judėjimas reiškia kiekvieno gyvenimui, kaip kiekvieno gyvenimui įdomus įvykis. Šis asmeninis kaikiurių pasikeitimas per šiuos mėnesius sukūrė draugystę, kuri tampa taip pat ir veikli.

Vėlesnėmis savaitėmis buvo sugalvoti ir įgyvendinti du visuomeniniai projektai: pirmasis - rinkiminis susitikimas už Formigoni, o vėliau - vakarienė AVSI naudai. Šie du gestai, mūsų

nuomone, buvo lūžis, lūžis mūsų buvimui Politechnikos universitete, nes pasidarė akivaizdu, jog toje vietoje su mumis kartu yra kažkas ne vient tik dėl darbo interesų, bet dėl kažko kito, tai lūžis mums patiems, nes savo patirtyje pamatėme, jog yra gražesnis būdas būti savo darbo vietoje". Kasdienybėje, kasdieninėje monotonijoje gali įvykti kažkas, kas tą buvimą darbo vietoje padaro gražesni.

"Kai papasakojome tai don Fabio, jis mums pasakė, jog šių nutinkančių dalykų akivaizdoje yra svarbu įsisąmoninti tai, kas yra tarp mūsų, kas nulemia mūsų veiksmus ir mūsų buvimą kartu, ir būtent tai yra antras įdomus dalykas, kuris mums nutinka: ne tik įvyksta įdomių faktų, bet ir ima atsirasti sąmoningas supratimas to, kas mus vienija tame, ką mes darome. Tikrasis keitimasis, kuris atsiranda mūsų judėjime, tarp mūsų, yra nuostaba matyti žmones, kurie tą susitikimo provokaciją savo gyvenime priima rimtai ir kurie dėl šios priežasties - ne apskritai, ne mechaniškai - tampa savo pačių gyvenimo ir to, ką turi daryti, entuziastais.

Žavi tai, kad mūsų draugystė tampa to sąmoningumo atspindžiu. Taigi šis sąmoningumas mus suburia, nes mus būti kartu pašaukė tas Kitas. Pirma, kas šiandien mums iškyla prieš akis, kai kasdien einame į darbą, tai - jog yra kažkoks tarsi fermentas, t.y. kad matyti kažkas, kas, turėdamas šį gyvą troškimą, veikia tose aplinkybėse. Tai atsiranda ne iš kokio nors organizacinio polėkio, bet iš apsisprendimo neventi to, kas vyksta tarp mūsų draugystės požiūriu, ta giliaja žodžio prasme".

Ir darbe galima vėl pažadinti tą gyvą troškimą, nepasiduoti monotonijai, to troškimo prislopinimui, kurie darbą paverčia gūdžia ir liūdna vieta. Jeigu to nėra, jeigu nėra kažko panašaus, tai neišvengiamai anksčiau ar vėliau tas troškimas, kurį atrandame savyje, išnyks ir tapsime skeptiški. Todėl pirmasis sprendimas yra neventi to, kas vyksta.

Jis tęsia: "Tai sukuria naują būdą, kaip kiekvieną dieną dirbti mūsų darbą tuose paprastuose dalykuose, kuriuos turime padaryti. Viena iš mūsų pasakė štai ką: 'Šie įvykiai ir tikras bei konkretus vienybės tarp mūsų pripažinimas praskaidrino mano darbą ir konkrečiai pakeitė kai kuriuos mano darbo būdus. Pavyzdžiui, būdas elgtis su studentais tapo ryžtingesnis ir rimtesnis, su jais elgiuosi žinodama, jog jie man yra patikėti, ir tai sukuria mainus, kurie, būtent dirbant kartu, natūraliai, be jokių "reikia" ir be jokios prievartos, tampa diskusija gyvenimo klausimu. Kitas pavyzdys yra susijęs su karjeros perspektyva, kuri visada labai miglota ir neaiški: kad ir kaip sektųsi, čia turiu akivaizdžią užduotį. Tai liudija draugystė tarp mūsų, su tavimi, parama savo vyrui, ryšys su studentais ir netgi su kolegomis. Kokia neįmanoma ramybė!'"

Tai yra problema, draugai: kažkas, kas pažadina troškimą - ir, tuo pat metu, ta neįmanoma ramybė, kuri nekyla iš troškimo patenkinimo, -tačiau pažadina jį taip, kad atgaivina visa, ką darome, taip, kad mūsų buvimą darbe padaro tikrą, intensyvesnį, dramatiškesnį, ne tokį formalų, bet, tuo pat metu, ir su ta neįmanoma ramybe.

Kas tai padaro? Kas tai padaro?! "Mūsų buvimas kartu įsisąmoninimas tampa Kito (A didžiaja) įsisąmoninimu, Kito, kuris yra mūsų vienybėje ir mūsų priklausyme tai vienybei. Tai yra mums ir visiems tiems, kuriuos sutinkame, brangiausias dalykas, nes tai išskirtinis faktas. Tai toks faktas, kuris mus verčia viltis, kuris nuolat pažadina viltį, išskirtinis faktas, visai kitoks nei visa kita patirtis, kurią patiriame: jis pakeičia gyvenimą, padaro jį pilnesnį, tai tikra viltis".

Tai yra tikroji viltis kaip išskirtinis faktas.

Susitikimas, troškimas, neįmanoma ramybė. Tai yra viltis. Susitikimas, faktas dabartyje, kuris vėl pažadina troškimą, ne taip kaip sako daugelis iš jūsų: "pažadina jį, kad jo neišpildytų", jį pažadina ir, tuo pat metu, suteikia tą neįmanomą ramybę.

Todėl tas struktūrinis neatitikimas nėra pasmerkimas, nėra nelaimė, tai yra tai, kas visa padaro intensyvesniu dėl to išskirtinio fakto, o visumos troškimas išlieka, tačiau perkeistas į tą neįmanomą ramybę. Tai gyvenimo, jausenos, susijaudinimo, darbo, ryšio su studentais, su darbu, su viskuo intensyvumas, bet visa perkeista Jo esaties.

Pažado išpildymas, tikroji viltis yra ten, toje patirtyje, ne amžinajame gyvenime; amžinasis gyvenimas prasideda ten, toje patirtyje atsiskleidžia Kitas, kuris įgalina iškilti klausimą: "Kas gi yra tas, kuris pažadina troškimą ir padaro įmanomą tą neįmanomą ramybę?". Kas istorijoje iškėlė šią naujovę?

Paskaitykite Evangelijos pagal Joną 4 skyrių, pasakojimą apie samarietę moterį. "Kiekvienas, kas geria šitą vandenį, ir vėl trokš. O kas gers vandenį, kurį aš duosiu, tas nebetrokš per amžius, ir vanduo, kurį jam duosiu, taps jame versme vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą". Tai ne troškulio numalšinimas, kaip manome mes, bet tos vandens versmės nukreipimas į amžinąjį gyvenimą. Todėl tas, kuris rūpinasi savo troškuliu, tegalės pasakyti tik taip, kaip ši samarietė: "Viešpatie, duok man to vandens!".

Kad tai įvyktų, kad galėčiau rasti tokią esatį, kuri pažadina troškulį ir pripildo bei atliepia įgalindama ištrykšti tą vandens versmę! Ir ją buvo suklaidinęs jos troškimas (ji buvo turėjusi penkis vyrus, o tas kurį turėjo tuo metu, nebuvo jos), tačiau troškulys nerimo. Dėl to, nors troškimai ir išsipildo, troškulys lieka. Bet ji randa žmogų, kuris nebijo jos klaidų ir jos troškulio, kuris rimtai priima jos troškimą ir jai atskleidžia tai, ko ieškojo, kai klysdavo, kad, kaip sakė Pavese, už malonumo slypėjo tai, ko jis ieškojo, - begalybė. Tai jis. Kame atpažįstu, kad tai jis? Šv. Bernardas sako: "Manęs klausai, kaip galiu sužinoti apie jo buvimą? Jis yra gyvas ir veikia, ir iš karto, vos tik įžengęs, pažadino mano snaudžiančią sielą; vos tik įžengęs pažadino mano sielą, supurtė, suminkštino ir sužeidė mano širdį, nes ji buvo kieta kaip akmuo ir sirgo. Jis ėmė rauti ir griauti, statyti ir sodinti, drėkinti išdžiūvusias vietas, nušviesti tamsius kampelius taip, jog mano siela ėmė šlovinti Viešpatį".

Dėkui, jog esi, Kristau, nes kitaip gyvenimas būtų lėkštas. Kadangi esi tu, Kristau, kaip sakė Guglielmo de Saint Thierry, "vienintelis galintis išmokyti mane matyti tai, ko trokštu". Todėl tik troškimo išsipildymas mus gali išvaduoti iš troškimų diktatūros. Jėzus išlaisvina troškimą jį išpildydamas, išlaisvina laisvę ją įgyvendindamas: laimė, kad esi, Kristau, nes šis troškimas yra troškimas Tavęs, o mano širdis ima šlovinti Viešpatį.

Kas yra laisvė? Ką mums sako ši patirtis apie tai, kas yra laisvė? Tai, kad norint būti dėl savęs, reikia būti dėl Kito, kuris ją išpildo. Kad išsipildytų troškimas, turiu priimti Kitą, kuriame nušvinta pasaulis, kaip tai matėme don Giussani ir Jono Pauliaus II-ojo gyvenime. Mūsų viltis yra priimti Kitą, kuriame išsipildo laisvė, troškimas.

Popiežius Benediktas mums sako: "Kuo labiau mylime Jėzų, kuo labiau jį pažįstame, tuo labiau auga mūsų tikroji laisvė, didėja džiaugsmas būti atpirktais". Dėkui tau, Jėzau, už tavo draugystę. Kaip jis mums sakė praeitą sekmadienį - ir tada jau baigsiu - "Tik tada, kai Kristuje sutinkame gyvąjį Dievą, suprantame, kas yra gyvenimas.

Mes esame atsitiktinis produktas, neturintis evoliucijos prasmės. Kiekvienas iš mūsų yra Dievo minties vaisius, kiekvienas iš mūsų yra norimas, kiekvienas yra mylimas, kiekvienas yra reikalingas. Nėra nieko gražesnio, kaip būti Kristaus pasiektiems, nustebintiems.

Argi mes visi koku nors būdu nebijome visiškai įsileisti Kristaus į save, visiškai Jam atsiverti, argi nebijome, kad Kristus visiškai įeitų į mus: gal jis kažką gali išsinešti iš mūsų gyvenimo? Argi nebijome atsižadėti kažko didžio, vienintelio, kas gyvenimą daro tokį gražų? Ar tada nerizikuojame patirti trūkumą ir netekti laisvės?" Ir dar kartą, prisimindamas Joną Paulių II-ąjį, popiežius norėjo pasakyti: "Ne, tas, kas leidžia Kristui įeiti, nepraras nieko, nieko, visiškai nieko iš to, kas gyvenimą daro laisvą, gražų ir didį. Ne, tik šioje draugystėje atsiveria gyvenimo durys, tik šioje draugystėje realiai atsiveria dideli žmogaus situacijos potencialai, tik šioje draugystėje patiriame tai, kas yra gražu ir kas išlaisvina. Nebijokite Kristaus: Jis nieko neatima ir viską dovanoja. Kas atsiduoda Jam gauna šimteriopai". Ir štai apsisprendimas: "Atidarykite, plačiai atverkite Kristui duris ir rasite gyvenimą".

Štai apsisprendimas, štai atsakymas į tą vakarykštį "Sek mane". Mūsų laisvė yra priešais šį apsisprendimą.

Prašykime Šv. Mergelės, kad būtume paprasti ir mylėtume mūsų tikrąjį gerį.

ŠEŠTADIENIO POPIETĖ, BALANDŽIO 30D.
ANTROJI MEDITACIJA - DON JULIAN CARRÓN

Viltis neapvilia. Kuri viltis neapvilia?

Pirmasis momentas: vilties gėlė.

Péguy puikiai aprašė vilties sunkumą. Jis sako: "Tikėjimas manęs nestebina, jis nėra stulbinantis. Dievas sako: 'Aš taip nušvintu savo kūrinijoje, saulėje, mėnulyje, žvaigždėse, visuose savo kūrinuose, ir žmoguje, savo kūrinyje, vyre ir moteryje, jo palydovėje, ypač vaikuose, savo kūrinuose. Aš taip nušvintu savo kūrinijoje, kad tam, kad manęs tikrai nematyti, tie vargšai žmonės turėtų būti akli'. Dievas sako: 'Artimo meilė manęs nestebina, ji nėra stulbinanti. Tos vargšės būtybės tokios nelaimingos, jog, jeigu jų širdis ne akmeninė, tai kaip jos gali nemylėti vienos kitų?

Kaip gali nemylėti savo brolių? Kaip savo duonos kąsnio, tos kasdieninės duonos neatiduočių nelaimingiems vaikams gatvėje? O mano sūnus, mano sūnus, jų brolis, jautė jiems tokią meilę, tokį didelį gailestingumą. Bet viltis, - sako Dievas - štai kas mane stebina, Mane patį.

Tai yra stulbinantis dalykas. Kad tie vargšai vaikai matyti, kaip yra ir kad tikėti, jog rytoj bus geriau. Kad matyti, kaip yra šiandien ir kad tikėti, jog rytoj bus geriau. Tai yra stulbinantis dalykas ir tai yra būtent didžiausias mūsų malonės stebuklas. Mane patį tai stebina. Ir reikia, kad mano malonė iš tikrųjų turėtų neįtikėtiną jėgą ir kad trykštų iš šaltinio, kuris yra tarsi neišsemiamą upę. Tikėjimas eina pats, tikėjimas eina pats, tam, kad tikėtum, reikia tik atsiduoti, reikia tik žiūrėti. Tam, kad netikėtum, reikėtų smurtauti prieš save, kankinti save, kamuotis, priešgyniauti sau, nenusileisti sau pačiam, eiti prieš save. Tikėjimas yra natūralus, nuoširdus, paprastas. Tam, kad netikėtum, mergaite, reikėtų užsirišti akis ir užsikišti ausis, kad nematytum, kad negirdėtum. Artimo meilė, deja, eina pati. Tam, kad mylėtum savo artimą, reikia tik atsiduoti, reikia tik pamatyti panašų sielvartą. Tam, kad nemylėtum savo artimo, reikėtų smurtauti prieš save, kankinti save, kamuotis, priešgyniauti sau, nenusileisti sau pačiam, save skaudinti. Tam, kad nemylėtum artimo, mergaite, reikėtų užsirišti akis ir užsikišti ausis nuo tiekos sielvarto šūksnių. Tačiau viltis neina viena. Tam, kad viltumeisi, mergaite, mano mergaite, reikia būti labai laimingu, reikia būti gavus didelę malonę".

Kokia tiesa yra tai, kad viltis neina pati! Nors žmogus ir pripažįsta, jog jam kažkas atsitiko gyvenime, kaip ir visi mes čia esantieji, tai dar nereiškia, jog jis turės viltį. Kartais daugelis iš mūsų yra nusivylę, nusivylę judėjimu, ir iš esmės ir Kristumi, nes sako: "Taip, jis gali pažadinti tą "aš", pažadinti viltį, duoti pažadą, bet negali jo išpildyti, neišpildo to susitikimo pažadinto pažado", jie negali paneigti, jog kažkas jiems atsitiko, tačiau jie nebelaukia, jie supranta, jog viltis yra kitas dalykas.

Tai tiesa: norint viltis, reikia būti gavus didelę malonę. Bet kokią gi malonę? Kokia yra ta didžioji malonė, ta pati didžiausia malonė, kurią mes visi esame gavę?

Susitikimas su Kristumi susitikimė su esatimi, nuo kurios mums suvirpėjo širdis, kuri į mus pažiūrėjo su tokiu švelnumu kaip niekad anksčiau, kuri mus apglėbė taip, kaip niekad anksčiau to net nesapnavome, kuri mums atleido taip, kad niekas to net negalėjo įsivaizduoti, ir tai liudija, kad Jis yra, kad ta Esatis, kad Kristaus esatis, nauja esatis istorijoje yra. Ir jeigu mes supratome, kas įžengė į mūsų gyvenimą su tuo susitikimu, jeigu to susitikimo nepaverčiame vienu iš daugelio nutinkančių dalykų, jeigu iš tiesų supratome, ką reiškia tai, ką pavadiname "neįmanomu atitikimu", tai suprasime, ką reiškia Jis. Nes, kaip matėme Bendruomenės mokykloje, tai, kas išlieka mūsų tarpe, nėra tik Jo darbas, nėra tik Jo doktrina ar Jo įkvėpimas, Jo idealai, to nepakaktų pažadinti širdžiai, ilgam išlaikyti mūsų susidomėjimą; tai, kas išlieka yra būtent Jis: "Būsiu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos".

Dėl to, kai po susitikimo sakome, jog neišpildo, tai todėl, kad nesupratome tos įžengusios naujienos ir tą susitikimą paverčiame pačiu paviršutiniškiausiu dalyku, tuo, kas gali praeiti, bet ne tuo, kas ten iš tiesų yra nauja, ta malone, apie kurią kalba Péguy.

Todėl susitikimas atveria kelią, kurį mes turime nueiti, kuris yra tos malonės matymas. Būtent tą malonę, kuri įžengė į mūsų gyvenimą, turime nuolat matyti, jeigu norime turėti viltį. Nes viltis -

taip mums sako don Giussani - gimsta kaip tikėjimo, šio atpažinimo gėlė. Todėl kai sakome, kad neturime vilties, kad esame nusivylę, tai klausimas čia yra tikėjimo tikrumas, dėl to mes turime primygtinai siekti to tikrumo, kelias, kuriuo turime eiti, yra tam, kad pasiektume kiekvieną kartą vis tvirtesnę tikrumą, nes visas pedagoginis don Giussani kelias turėjo tikėjimo pagrįstumo tikslą. Tikrą, brandų tikėjimą, - taip mums yra sakęs Popiežius - brandų, ir tam, kad tai pasiektum, reikia eiti tokiu keliu, koku ėjo Kristaus mokiniai, vadovaujantis dviem metodinėm nurodom: gyvenimas kartu su ta Esatimi laike ir dėmesys ženklams. Ir kuo labiau žmogus seka tuo keliu su Kristaus esatimi, tuo labiau gyvenime patiria šimteriopai. Mums tai vėl yra priminęs Popiežius: šimteriopa - tai yra išsipildymo, vilties išsipildymo, širdies troškimo išsipildymo pradžia. Nes jeigu viltis neišsiskleidžia kaip tikėjimo vaisius, tai todėl, kad nesupratome, kas įvyko, tai todėl, kad dar nepasiekėme to tikrumo, nepatikinome to, kas įžengė į mūsų gyvenimą, ir todėl turime remti vienas kitą ir padėti eiti tuo keliu, nes ta didžioji malonė, iš kurios gimsta viltis, yra tikėjimo tikrumas.

Tai labai paprasta, tai nėra sudėtinga. Tas tikrumas, kurį turime mes visi arba kurį turi vaikas motinos atžvilgiu, tas vaiko atžvilgiu geros esaties atpažinimo tikrumas arba, kaip kiekvieno iš mūsų, suaugusiųjų, atveju, - gali sugriūti pasaulis, o tas tikrumas lieka, netgi iki tiek, kad negalime galvoti apie ateitį nebūdami tikri dėl savo motinos meilės... negalime, jeigu žmogus yra tikras, jeigu žmogus gyvenimą praleido su savo motina, jis negali išvengti, negali atsikratyti, galvoti apie ateitį, negali net įsivaizduoti, kad kartais jo motina jo nemyli. Pabandykite, pabandykite, tai paprasta: tikrumas, kuris pasiekia net ir vaikus. Todėl viltis, beveik to ir nepastebint, gimsta kaip tikėjimo gėlė, t.y. iš to tikrumo, kurį turi vaikas, jis negali galvoti apie ateitį, kad ir koks dalykas benutiktų, jis negali nebūti tikras, jog jo motina jį mylės.

Viename puikiame knygos "Si può vivere così?" (Ar galima gyventi taip?) skyriuje apie viltį don Giussani mums sako: "Kaip Kristaus mokiniai, kai jie pabudavo ryte, jie turėjo jaustis priklausą tam žmogui, kad ant jo galėtų paremti viltį ateičiai: "Kur eisime?". Šis tikrumas buvo tai, kas juos vertė laukti, tikėti ateitimi. Tai tas žmogus, kuriam priklausyti jie sutiko, rėmė jų viltį ateičiai. Jie buvo laimingi, kad buvo Jėzus. O tuo tarpu Jėzaus giminės manė: "Šis yra beprotis!" Jie jo neturėjo, jie nebuvo vienybėje su juo, jie nebuvo prie jo prisirišę, jie neturėjo to tikrumo, jis nebuvo prisirišęs prie jų, jis jiems buvo niekas, jie jo neturėjo, ir todėl jo giminės juo negalėjo paremti jokios ateities perspektyvos.

Don Giussani mums primindavo: "Dėl to viltis turi lemiama sąsają su žodžiu "prisiminimas", nes be prisiminimo negali būti vilties. Prisiminimas, kaip dažnai kalbame tarpusavyje: esančios Esaties, kuria remiasi mūsų viltis, pripažinimas.

Antrasis momentas: viltis, tikrumas ateityje per esančią tikrovę.

Viena iš priežasčių, dėl ko mes dažnai esame nusivylę Kristumi, nes jis neišpildo, - tai būdas, kaip mes įsivaizduojame tą išpildymą. Mes sakome: "Jeigu įvyko susitikimas, tai Kristus turi pripildyti širdį". O kaip mes tai suprantame? Taip, kaip yra pripildoma taurė vandens: kai ji pripildyta, nebegalima įpilti daugiau, taigi tada žmogus nebetrokšta daugiau. Tai tarsi mechaninis to troškimo išpildymo supratimas, ir tai iš esmės yra beveik ir mūsų viltis: nebeturėti spragų, nebeturėti troškimų, nebeturėti sukrečiančių įvykių gyvenime, o kadangi aš, po to kai įvyko susitikimas, vis dar trokštu, tai reiškia, kad Kristus neišpildo, kad tai nėra tiesa, kad iš mūsų pasijuokė, nes jis negali iš tikrųjų pripildyti širdies. Trumpai tariant, Kristus pažadina, bet neišpildo pažado. Laimei taip nėra! Laimei neatsitinka taip, kaip mes įsivaizduojame.

Šv. Bernardas sako: "Manau, kad nei tada, kai būsimė jį radę, nesiliausime jo ieškoję". Kai kas įsivaizduoja, jog gali rasti mylimą žmogų ir kitą dieną vėl neiti jo ieškoti?" Manau, kad nei tada, kai būsimė jį radę, nesiliausime jo ieškoję. Dievo einama ieškoti su troškimu, o laimingai jį radus, šventas troškimas neužgesinamas, bet pakurstomas. Galbūt džiaugsmo kulminacija sutampa su troškimo numaldymu?" Ne. Tas pats šv. Grigalius Nisietis sako: "Tik tas Gėris yra tikrai saldus ir trokštamasis bei malonus. Mėgavimasis juo [juo galiu mėgautis būtent todėl, kad jį sutikau] vis labiau tampa impulsu didesniajam troškimui". Būtent todėl, kad jį sutikau, jo vis labiau trokštu, būtent todėl, kad jis mane išpildo, vis labiau jo trokštu. Laimei neatsitinka taip, kaip mes įsivaizduojame!

Taigi tai, jog yra troškimas, nėra ženklas to, kad neradome atsakymo, bet priešingai: mes jį sutikome ir todėl jo vis ieškome. Nes visi tie, kurie jo nesutiko, jo ir nebeieško, jie jau skeptiški, jie

nieko daugiau nebeieško. Pasižiūrėkite, kiek pažįstate žmonių, kurie sulaukę keturiasdešimties metų nebūtų skeptiški, ir, kaip sakė don Giussani "Laisvės įvykyje", "tai nėra taip, kaip kai žmogus yra ištroškęs ir eina atsigerti ir atsigėręs nebėra ištroškęs, jis tada palieka šaltinį; veikiau tai yra taip, kaip kai žmogus yra ištroškęs, paneria veidą į šaltinio vandenį ir geria, ir kuo daugiau geria, tuo labiau yra ištroškęs. Taigi čia gerti reiškia nuolat malšinti nesibaigiantį troškulį". Nuolat malšinti: laimė, kad esi ir gali nuolatos malšinti šį troškimą, ir todėl verta atsikelti ryte tam, kad vėl matyčiau, kad vėl tave susitikčiau. Kitaip dėl ko būtų verta ryte keltis?

Don Giussani sako: "Tai ši tikėjimo dinamika tampa tikrumu ateičiai, virsdama troškimu, virsdama klausimu; tai susitikimas, kuris skatina, kuris vėl pažadina širdies poreikius, o šie ima trokšti, nes tai tam tikra ateitis, tai užtikrinta ateitis, ir jie ima trokšti.

Tai neprilygstamai aprašė šv. Paulius savo laiške filipiečiams (Fil 3,7-15): "Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaikiau nuostoliu. O taip! Aš iš tikrųjų visa laikiau nuostoliu palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų [visa kita, ką sutiko, prieš Kristų yra sąslavos] ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teisumo, kurį teikia įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu. Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, kad pasiekčiau ir prisikėlimą iš numirusių. Aš nesakau, kad jau esu šitai gavęs ar tapęs tobulas, bet vejuosi, norėdamas pagauti, nes jau esu Kristaus Jėzaus pagautas". Kadangi esu Jo pagautas, vejuosi, norėdamas pagauti. Kadangi man patinka koks nors asmuo, vejuosi, kad jį pagaučiau, kadangi jį radau, vejuosi, nesustojau.

"Vis dėlto nemanau, kad jau būčiau tai pasiekęs. Tik viena tikra: pamiršęs, kas už manęs, aš veržiuosi pirmyn, į tikslą, siekiu laimikio aukštybėse, prie kurio Dievas kviečia Kristuje Jėzuje". Aš veržiuosi pirmyn, nes esu Kristaus pagautas, nes tas neįmanomas atitikimas, ta neįmanoma ramybė įvyko, aš veržiuosi link Kristaus: jis sužadina troškimą, jis tą troškimą sukursto dar labiau, jis nori daugiau, reikia daugiau! Tada, pradėję nuo įsitikinimo Juo, prasideda kelionė be atvangos, siekimas be ribų.

Bet kaip gi išsipildo? Kaip gi tai išsipildo? Ne pagal mūsų schemas, bet atsiduodant tai Esačiai, kurią susitikau.

Šie troškimai, mano troškimas išsipildo tik todėl, kad žmogus atsiduoda tai Esačiai, kurią pripažino tikėjimas. Don Giussani knygoje "Si può vivere così?" (Ar galima gyventi taip?) sako: "Širdies poreikiai byloja, jog yra širdies objektas, yra ateityje, nes žmogui yra lemta būti laimingam, taip, tai tiesa, bet tikrumo tuo, kad tai įvyks, negali palaikyti mūsų širdis, tas tikrumas, jog tai įvyks, gali kilti tik iš Esaties, kurią pripažįsta tikėjimas [tai ne mes, tai Jis], iš išskirtinės Esaties, kurią pripažįsta tikėjimas. Vilties dinamika - tai troškimas, kuris negalėtų išlikti laikui bėgant, kuris visada būtų karčiai apvilta, jeigu jo nepalaikytų, kaip tikėjimo priežasties, įsitikinimas Didžiosios Esaties galia".

Todėl iš to sąmoningo suvokimo, kad ne mes, kad tai Jo esatis išpildo, kyla prašymas tai Esačiai, mūsų laisvė pasireiškia kaip prašymas tai Esačiai, kad ji išpildytų. Šv. Bernardas sako: "Argi troškimas jau nėra meldimas? Žinoma, ir dargi karštas". Todėl, kaip sako šv. Augustinas, "tavo troškimas yra tavo malda". Troškimas, kurį pažadina ta Esatis, troškimas, kad ta Esatis užpildytų gyvenimą, "troškimas yra tavo malda; jeigu troškimas yra nuolatinis, tai nuolatinė yra ir malda.

Nes apaštalas ne veltui sakė nuolat melstis: galbūt mes nuolatos klaupiamės ant kelių, puolame kniūpsti ar keliame rankas, kad išpildytume tą įsakymą 'Melskite nuolatos'? Jeigu maldą suprantame taip, tai manau, kad to negalėsime daryti nuolatos. Tačiau yra kita, vidinė malda, kuri yra nepertraukiama, tai troškimas. Negalime visada klūpėti, bet visada galime trokšti. Kad ir kokį dalyką darytum, jeigu trokšti, tą šeštadienį, kai yra poilsis, nenustoji melstis. Jeigu nenori pertraukti maldos, niekad nepaliauti troškus. Tavo nuolatinis troškimas bus tavo nuolatinis balsas. Artimo meilės šaltis - tai širdies tyła; artimo meilės kaitra - tai širdies šauksmas". Dėl to malda, prašymas yra tas uolumas tavo, Kristau, atžvilgiu, jis leidžia pereiti tirštas sutemas, kaip sako Izaokas iš Ninevės: "Mano Viešpatie, padaryk mus vertais to uolumo tavo atžvilgiu, kuris leidžia pereiti tirštas sutemas".

Ir šis troškimas praturtina širdį ir padaro ją pasiruošusią priimti dovaną, kurią Viešpats nori padovanoti kiekvienam iš mūsų. Šv. Augustinas tęsia: "Troškimas yra slapčiausia širdies dalis. Kuo labiau tas troškimas praturtina mūsų širdį, tuo labiau sugebėsime priimti Dievą. Užkurti mumyse tą troškimą padeda Šv. Raštas, tikinčios liaudies susirinkimas, šventųjų paslapčių šventimas, šventas krikštas, Dievo šlovės giedojimas, mūsų pamokslai [visi šie dalykai, kurių jei nedarysime, tai kaip galima bus uždegti tą troškimą žiūrint televizorių?]. Visa tai yra skirta sėti ir puoselėti tam troškimui ir taip pat tam, kad jis augtų ir vis didėtų, tol, kol sugebės priimti tai, ko nemato akys, ko negirdi ausys, nei ką kada nors įstengė įsivaizduoti žmogaus širdis".

Nes troškimo išsipildymo forma nėra tai, ką įsivaizduojame mes, vėl gi sumažindami to mūsų troškimo dydį, kaip tai sakėme šį rytą. Išsipildymo forma yra Jis, tai Jo esatis. Jeigu tai, kas turi vyrauti, yra laimės poreikis, kurį jaučia širdis, tai jis išsipildo taip, kaip tai nulemia Didžiosios Esaties paslaptis, ir ta forma - sako don Giussani - yra ne kas kita kaip pati Didžioji Esatis. Ta forma, kaip išpildomas troškimas, - tai nėra išpildyti tavo troškimą, tai yra Jis, ta forma yra pats Kristus. Ir visas sunkumas, su kuriuo susiduriame gyvenime, yra suprasti tai. Todėl, kad net ir po šio ryto kažkas man rašo: "Laukiuosi vaiko, ir tai kartais yra toks didelis neatitikimas, jog man užgniaužia kvapą, jis tampa slegiantis ir atima manyje bet kokią viltį". Tarsi jos "aš" išsipildymas būtų toks. Arba kai žmogus... galime įsivaizduoti visas galimybes: kai žmogus nesutiko mylimo žmogaus; kai jį sutiko, bet paskui šis jam neatliepia; kai jį sutiko ir šis jam atliepia (bet) nėra vaikų; kai turi vaikų ir kai susituokia ir kai...

(PLOJIMAI)

...už to yra vis kažkas kita. Visos pastangos, kurias dedame, - tai atpažinti - kadangi to nesupratome - troškimo prigimtį (pirmasis šio ryto momentas), mes nuolat trokštame vis kitų dalykų: ir pakeiskite tai darbu, pakeiskite tai vyru ar žmona, pakeiskite tai draugais, Brolija, pakeiskite tai 'Suaugusiųjų Grupe' (Memores Domini) ir visada rasite tą patį, visada yra kažkas.

Atsakymo į šį troškimą forma yra pats Kristus, "Jo miela esatis". Todėl Ugas iš San Vittore genialiai sako: "Jis ateina ne tam, kad pripildytų troškimą šia prasme, bet tam, kad patrauktų meilę Jam". Nes viskas priklauso (nuo to fakto), kad mūsų meilė būtų viskas Jam, nes tada viskas atsistoja į savo vietas. Tam, kad patrauktų meilę. Todėl viltis nereikia tikėtis kažko iš Dievo, bet tikėtis pačio Dievo... nes mūsų prigimtis yra Paslapties, begalybės troškimas, tai pats Dievas, vienintelis, kuris gali pripildyti troškimą, tačiau jeigu mes jau iš pradžių susiauriname tą troškimą, kaip galime suprasti? Todėl nesidžiaugiamo, nesame patenkinti jau iš pat ryto pabudami ir žinodami, kad Jis yra ir kad tai yra viskas; dėka to fakto, kad Jis yra, tai yra viskas, ir kad malonė yra tai, kad jį sutikome, sutikome Jį ir kad Jis yra ("Aš būsiu su jumis per visas dienas"), ir kad man dar šiandien yra duota malonė jį atpažinti.

Šv. Augustinas tęsia: "Tegu Viešpats, tavo Dievas bus tavo viltis. Nesitikėk nieko iš Viešpaties, tavo Dievo, tegu pats tavo Viešpats būna tavo viltis. Daugelis iš Dievo tikisi kažko, bet ne Jo, o tu vis tiek ieškok tavo Dievo. Užmiršdamas kitus dalykus, prisimink Jį; viską palikdamas nuošalį, veržkis link Jo. Jis bus tavo meilė".

Todėl pirmoji vilties forma - taip mums sako don Giussani - yra nuolat prašyti: "Ateik, Viešpatie!", nes "Aš esu Paslaptis, kurios trūksta kiekvienam dalykui, kuriuo tu mėgaujiesi, nes tai, ko tau nuolatos trūksta kiekviename dalyke, esu aš", kurio veidą dabar pažįstame: tai Kristus, "Jo miela esatis", nes Jo esatis yra vienintelė, kuri patenkina.

Šv. Augustinas dar sako: "Tai koks gi yra mūsų vilties objektas, dėl kurio, kai jis yra, įeidamas į tikrovę, turėtumėm nustoti viltis? Koks gi jis? Žemė? Ne. Tada kažkas, kas kyla iš žemės, kaip auksas, sidabras, medis, javų derlius, vanduo... nei vienas iš šių dalykų? Kažkas, kas sklendo erdvėje, siela jį atmeta? Tai gal tai dangus, toks gražus ir papuoštas švytinčių dangaus kūnų?

Tarp visų šių matomų dalykų kas gi yra pats maloniausias, pats gražiausias? Net ir ne tai. Tai kas gi? Šie dalykai patinka, jie gražūs, jie geri: ieškok To, kas juos sukūrė, Jis yra tavo viltis. Tu, o Kristau, esi mano viltis".

Todėl viltis, - kaip sako don Giussani "Vivendo nella carne" (Gyvenant kūne) - yra meilės išsipildymas. Tik Jis, tik Jis gali patenkinti, iš tikrųjų išpildyti meilę. Guglielmo di Saint Thierry sako: "Nes žavėjimasis tavo gėrybėmis mums yra tikrai švelni atgaiva, bet mūsų nepasotina

visiškai [nors ir turime viską], jeigu nėra Tavo esaties". Todėl, kaip vėl sako šv. Augustinas, "visi žmonės dega troškimu, bet kaip sunku rasti tokį, kuris pasakytų: 'Tavęs trokšta mano siela!'". O yra taip, nes "žmogaus gyvenimas - kaip sako šv. Tomas Akviniėtis - yra meilė, kuri iš esmės jį palaiko, kurioje jis randa savo didį pasitenkinimą". Pasitenkinimas yra toje meilėje Kristui.

To, kad Kristus yra visa ko pagrindas, pripažinimas vadinamas auka.

Auka yra Kristaus pripažinimas, pripažinimas to, kad Kristus yra viso gyvenimo esmė, yra visa ko pagrindas, t.y. ryšio tarp žmogaus ir bet kokios gyvenimo tikrovės vertė. Todėl auka yra galutinė tikėjimo, to pripažinimo "Tu, Kristau, esi visa ko vertė", "Tavo esatis yra vertingesnė už gyvenimą, Tavo malonė yra vertingesnė už gyvenimą" pasekmė.

Šis Kristaus pripažinimas mums yra Šventosios Dvasios vaisius. Nes, kaip sako Šv. Paulius, "niekas negali pasakyti: 'Jėzus yra Viešpats' [t.y. pilnas, visiškas Kristaus pripažinimas], jeigu nėra paveiktas Šventosios Dvasios". Todėl, kaip sako tas pats Šv. Paulius, "viltis neapvilia [kodėl?], nes Dievo meilė mūsų širdyse buvo išlieta per Šventąją Dvasią, kuri mums buvo duota".

Vienintelė viltis, kuri neapvilia, yra ta galinga Kristaus esatis, kurią įgalino tik Dvasia. Dėl to turime nuolatos prašyti - kaip to mus išmokė don Giussani - Veni Sancte Spiritus, veni per Mariam, nes be Tavęs tą viltį mes sudėsime į tai, kuo anksčiau ar vėliau jausimės nusivylę. Tu, Kristau, esi vienintelė viltis, kuri neapvilia. Ir mes, vargšai, tai galime pasakyti tik paveikti Šventosios Dvasios.

Visa tai vyksta kiekvienoje gyvenimo aplinkybėje, nes visos gyvenimo aplinkybės, gražios ir blogos, yra proga nušviesti tai, kas yra Kristus, jos nėra kliūtis mūsų vilčiai, jos yra proga pamatyti, kaip Kristus nugalė kiekvienoje aplinkybėje. Todėl visa gyvenimo istorija, visų aplinkybių perėjimas yra galimybė, kad ši viltis kiekvieną kartą būtų vis tikresnė, vis tvirtesnė. Don Giussani sako: "Ją gali nugalėti tik mūsų įsivaizdavimas, vaizdinys, kurį susidarome apie tai, kaip turėtų būti, kaip Dievas - kadangi jis yra protingas - turėtų atliepti mūsų lūkesčius".

Paskutinis momentas: vilties vieta. Don Giussani mažiausiai skaitomoje savo knygoje, - tai knyga apie Comunione e Liberazione Broliją - sako: "Yra vieta... Yra vieta, priemonė, kurioje pergalingasis Kristus yra atpažįstamas, suvokiamas, patiriamas kaip draugija, kuri suteikia tvirtumo gyvenimui, esatis, kuri yra nuolatinis šaltinis, "neišsemiamas vilties šaltinis" - taip buvo pasakyta samarietei: tai krikščionių bendruomenė. Mūsų vilties vieta yra ši krikščionių bendruomenė - tai Bažnyčia.

Moehler'is sako: "Krikščionių bendruomenė yra nuolatinis dieviškosios Dvasios stebuklas, jo nuolatinio ir betarpiško veikimo įrodymas, ir tai, kas labiausiai jaudina tuos, kurie yra jautrūs tai didybei, tam didingumui", yra būtent ši bendruomenė. Jeigu mes būtume jautrūs, pamatytume, kad tai taip nuostabu, jog gali būti tik Šventosios Dvasios kūrinys.

Konkretus būdas, esantis šios bendruomenės Bažnyčioje ir per kurį mus pasiekė Kristus, yra don Giussani charizma. O dabar, po jo mirties, galime paklausti: Kur gi ta viltis?

Praėjusiais metais, tarsi kaip pasiruošimą tam, kas buvo beįvyksta, atsimenate, skaitėme vieną jo ištrauką, kurioje jis mus ragino patirti grožį. Jis sakė: "Norma yra tai, kad Viešpats mus traukia per pilną grožio santykių raizginį (žavų susitikimą, gražų, pilną pažado ryšį), tačiau, kaip ir apaštalu atveju, kai jų ryšio su Kristumi grožį sugriovė Jo kančia ir mirtis, šis grožis turi būti sugriautas, nes tol, kol jis bus toks, koks ir pradžioje, jis nebus Dievas, nebus Kristaus įvykis, kuris mus keičia, ir liktų vėl tik pasaulietinė logika". Tarsi jis tam būtų rengęsis.

"Jums geriau, kad aš iškeliauju", sako Jėzus savo mokiniams prieš išeidamas. "Bet dabar aš einu pas Tą, kuris yra mane siuntęs, ir nė vienas iš jūsų manęs neklausia: 'Kur eini?', dargi, todėl, kad tai pasakiau, jūsų širdis pripildė liūdesys. Dabar aš jums pasakysiu tiesą: tai gerai jums, kad aš iškeliauju, nes jeigu neiškeliaučiau, pas jus neateitų Šventoji Dvasia, guodėja, bet kai aš būsiu išėjęs, jums ją atsiūsiu, ir kai ateis tiesos Dvasia, Ji jus nuves prie visiškos, pilnos tiesos, nes ji nekalbės iš savęs, bet pasakys visa, ką bus girdėjusi ir jums praneš ateities dalykus".

Kodėl mokiniams geriau, kad Jėzus išeitų? Todėl, kad ateis Šventoji Dvasia, kuri padarys Jėzų labiau priklausantį mokiniams, labiau jų; Jėzus neliks išorėje, bet kiekvieną kartą taps vis labiau jų, vis labiau priklausantis mokiniams, ir "kai ateis Dvasia, jus nuves prie visiškos tiesos". Tik per vidinį Dvasios buvimą mokiniai ims visiškai suprasti Jėzų.

Per vienas novicijų rekolekcijas 1997 m. don Giussani komentavo šią šv. Jono frazę "Jums geriau, kad aš iškeliauju" taip: "Kai apčiuopiamai, matomai, juntamai keičiasi draugas, su kuriuo nuėjome tam tikrą gyvenimo atkarpą, kuris po mūsų atviravimų draugystės pradžioje sugėrė visus mūsų sunkumus, mums kyla mintis: 'Dabar man mažiau bus padedama, dabar nebūsiu toks saugus'. Tos aplinkybės, kuria pasinaudojo Kristus, kad įeitų į mūsų gyvenimą, dingimas mus gąsdina. Don Giussani sakydavo: "Jeigu nebėra žmogaus, [t.y. jo] kuriam mes atsidavėme, kuris mus lydėjo, tai tampa baimės, nuogaštavimo priežastimi [o jis tai sakė, sekdamas Jėzumi, kaip matėme Evangelijoje]. Geriau, kad tai įvyktų. Kai prarandame ryšį su tuo būdu, kuriuo mums apsireiškia tiesa, tada priimame laisvės poziciją to būdo, kuriuo buvo pasakyti tam tikri dalykai, atžvilgiu, ir tada to dalyko tiesa ima aiškėti".

Todėl visa mūsų viltis yra ta, kad liktų charizma, tačiau ji gali išlikti tik - kaip jis sako - kitokiu būdu. Kaip Jėzus: Jėzus lieka, išlieka tarp mūsų, kaip išlieka ir mokinių tarpe po Savo mirties, kitokiu būdu. Tas būdas, kuriuo mums gali išlikti gyva jo charizma, yra panašus į tą būdą, kuriuo, kaip tai mokėmės Bendruomenės mokykloje, išlieka Kristus: tai kitoks tęstinumas, tačiau paslaptingas tęstinumas.

Nes mummyse visada slypi pagunda atskirti Kristų nuo Bažnyčios. Todėl pirma, ko mes turime prašyti, yra nepasiduoti tai pagundai, nes protestantiška pagunda yra visada čia: toks didelis Kristaus garbinimas, siekimas išvengti bet kokio Kristaus iškraipymo, jog prarandame Kristų, o Kristus mums pirma tampa įkvėpimas, o paskui taisyklių visuma, etika, ir galiausiai niekas. Toks gali būti ir don Giussani: galime garbinti don Giussani, kuris iš pradžių tarp mūsų liks kaip mūsų minčių įkvėpimas, vėliau taps taisyklių visuma, kurias pasitelkę galėsime eiti toliau, o galiausiai pamažu taps niekas.

Todėl jis pats mums pasakė, kaip išliks. Viename tekste, kurį mums visiems reikia dar kartą perskaityti (jis buvo publikuotas paskutiniame Tracce numeryje), jis vadinasi "Atiduoti gyvenimą Kito kūrinio labui", atrodo, kad don Giussani tą tekstą parašė šiam istoriniam momentui, kuriame dabar esame, nes tame tekste jis mums pasakė, kaip jam duota charizma išlieka: "Aš galiu išnykti, tačiau palikti tekstai ir nenutrūkstamumas asmenų, nurodytų kaip atskaitos taškas, kaip tikra interpretacija to, kas man yra nutikę, jeigu to norės Dievas, taps priemone prisikėlimui, tąsai ir moralumui. Šie išvardinti asmenys kaip atskaitos taškai yra gyviausias dabarties dalykas, nes ir tekstas gali būti suprantamas, yra sunku jį suprasti blogai, bet jis gali būti suprstas ir taip. Atiduoti gyvenimą Kito kūrinio labui - tai visada implikuoja saitą tarp žodžio "Kitas" didžiaja raide ir kažko istorinio, konkretaus, apčiuopiamo, juntamo, nusakomo, užfiksuojamo, turinčio vardą ir pavardę. Jei to nėra, išskyla mūsų išdidumas.

Taip, tai yra efemeriška, tačiau efemeriška blogąja šio žodžio prasme; kalbėjimas apie charizmą neminint šio istoriškumo, šio atskaitos taško, tai nėra kalbėjimas apie katalikišką charizmą".

Pats don Giussani mums yra pasakęs, kaip gali išlikti tarp mūsų jo charizma: per tekstus, kuriuose mes turime mėginti susitapatinti su metodiniu pasiūlymu ir su šių tekstų turiniu, ir per asmenis, nurodytus kaip atskaitos taškas, nes mūsų draugija buvo sumanyta kaip draugija, kuriai yra vadovaujama, reikia sekti vieną asmenį.

Ir tai yra kovo 12 d. įvykusio fakto prasmė: Šv. Juozapo šventė, kurios metu, paklūstant don Giussani išreikštam norui, Centrinė Brolijos Diakonija mane išrinko Prezidentu.

Nepriklausomai nuo to, kas atlieka vadovo vaidmenį bendruomenėje (dabar tai esu aš, rytoj tai gali būti kas nors kitas), tikslas turėti atskaitos tašką tarnauja šiai vilčiai, šiam prisirišimui prie Kristaus, be kurio mums nėra įmanoma viltis. Todėl į likimą vedama draugija - tai sako don Giussani straipsnyje "Atiduoti gyvenimą Kito kūrinio labui" - kiekvienam tampa moralumo priemone, t.y. esatimi, kurios akivaizdoje, išsipildo mūsų laisvė.

Kaip išmokome Bendruomenės mokykloje: žmonių problema yra priešinimasis Jo logikai. Todėl, kaip niekad sąmoningai suprasdami savo trapumą, paremkime vienas kitą prašyme šv. Mergelei, kad nesipriešintume tai logikai. Jau 1991 m. don Giussani sakė: "Nes atėjo momentas, kai meilė tarp mūsų turi daug didesnę vertę nei dogmatinis aiškumas, tam tikros teologinės minties intensyvumas ar vadovo energingumas. Ta meilė, kurios reikia mūsų trape, turi tik vieną būtinybę:

maldą, meilę Kristui. Iš tiesų atėjo momentas, kai judėjimas eina pirmyn išimtinai tik remdamasis meile Kristui, kurią jaučia kiekvienas iš mūsų, kurios kiekvienas iš mūsų meldžia iš Dvasios".

Todėl judėjimas gyvuoja remdamasis kiekvieno iš mūsų meile Kristui. Mūsų Brolija yra tam, kad mus tame palaikytų (ir jau baigiu).

Viena iš jūsų man parašė laišką, užklaudama apie Broliją: "Viskas prasidėjo maždaug prieš metus, kai mano vyras turėjo didelių problemų darbe. Tai sukėlė virtinę, galybę klausimų apie visą tikrovę. Vieną vakarą, kai šnekučiavomės, aš jam uždaviau klausimą: kas yra tavo draugai? Jis man atsakė: tas, anas... O aš primygtinai jį vėl paklausiau: Kas yra tie, su kuriais daliniesi visu gyvenimu? Iš šito klausimo, kuriam iš pažiūros nebuvo atsakymo, kilo gilūs samprotavimai apie Broliją, labai gilūs, nes supratome, jog mūsų Brolijos Grupė buvo labai tolimas, su gyvenimu, kasdieninėmis problemomis nesusijęs dalykas. Eilė įvykių (mano vyro motinos mirtis, ketinantis vesti vienas sūnus, o kitas bebaigęs studijas ir ketinąs išvykti į užsienį) mums iškėlė dar vieną klausimą apie tai, kas yra mūsų namai, kur mūsų "aš" randa padrąšinimą, paguodą ir paramą. Darbas mūsų grupėje yra iš esmės toks pat kaip ir Bendruomenės mokykloje, tik jį sunkina tai, kad dažnai nesusirenkame, nes tą dieną vadovas yra užimtas arba negali kunigas, kuris mums vadovauja, dėl to dažnai atsitinka taip, kad nesimatome ir nesusiskambiname ištisas savaites. Be to visada yra tarsi toks įspūdis, kad mūsų draugystė, palyginus su tuo, kokie esame gyvenime, darbe, su vaikais ar anūkais, nėra tai, kas mus sudaro ir kas mums padėtų, dargi, anie yra visada svarbesni ir visi jų poreikiai yra tarsi kliūtis ryšiams. Tad kyla neišvengiamas klausimas: kam reikalinga Brolijos Grupė? Tiesa, kad mes jaučiame nedidelį nusivylimą, kuris tačiau yra neišvengiamas tarsi energijos, noro vėl dalintis su tais žmonėmis trūkumas.

Tuo tarpu, vejami ir būtinybės, susidraugavome su kitais, su kuriais beveik nuolatos susitinkame vakarienei ir padiskutuoti, paplepėti apie viską. Nežinau, kaip tai galima pavadinti, bet mums tai padeda".

Tai pavyzdys, kuris mums padeda suprasti arba suteikia progą paaiškinti, kas yra Brolija.

Savo rečiausiai skaitomoje knygoje don Giussani mums sako: "Brolija, Brolijos Grupė... visa Brolija yra pagalba gyventi, tai pagalba gyventi tą mūsų atsivertimą į Kristų, nes judėjimo patirties esmė yra ta, kad tikėjimas yra viskas ir kad Kristaus pripažinimas yra viskas gyvenime. Taigi prisijungti prie Brolijos reiškia ne prisijungti prie kažkokio kito dalyko, bet suvokti savo dalyvavimą arba savo atsakomybę judėjimo patirtyje. Įsirašyti į Broliją - tai tarsi pasakyti: "Aš esu iš judėjimo, aš gyvenu, ketinu gyventi judėjimo patirtimi". Kaip tokia, pati savaime, Brolija nieko neprideda, išskyrus tą draugystę arba tą [noriu pabrėžti šį posakį, nes jis man be galo patinka] santykių, kurie mus palaiko, raizginį.

Brolija, Brolijos Grupė yra santykių raizginys, ne antra Bendruomenės mokykla. Kodėl gali atsitikti taip: žmonės renkasi, bet kai jų paklausi "Su kuo daliniesi gyvenimu?", atsakymo nėra. Galime pridėti dar vieną susitikimą. Bet Brolijos Grupė nėra dar vienas susitikimas. Tai šis santykių, kurie palaiko gyvenimą, raizginys. Jeigu ji nėra tai, tai tada jos niekam nereikia, nes mums nereikia dar vieno susitikimo, mums reikia santykių, kurie mus lydėtų gyvenime, kurie mus palaikytų gyvenime, su kuriais dalintumėmės gyvenimu, su kuriais dalintumėmės poreikiais, raizginio.

Ir šis santykių raizginys yra ne tam, kad padėtų man išvengti mano santykio su Paslaptimi dramatiškumo (aš nenoriu, kad kas nors man padėtų išvengti to dramatiškumo kiekvieną rytą sakyti Kristui "tu" - tai noriu pasakyti aš pats), bet tam, kad nuolatos žadintų tą dramatiškumą. Nes be tokios vietos, be tokio santykių raizginio Paslaptis liks svetima ir nugalės tas modernus mentalitetas, kuriame Paslaptis mums yra svetima ir visos viltys nuvilia.

Mums reikia tokios vietos, nes kitaip mūsų draugija, kaip... laiks nuo laiko perskaitote tekstą apie draugiją kaip utopiją, kadangi dažnai vaizdas, kurį esame susidarę apie draugiją - tai vieta, kuri mechaniškai mums leistų išvengti gyvenimo dramatiškumo užuot nuolatos jį žadinsi.

Mums reikia - kaip tai girdėjome šį rytą iš draugų iš Politechnikos universiteto - vietos, santykių raizginio, kurie nuolatos žadintų troškimą, kurie mus išjudintų, nes susitikimas su Kristumi atsiskleidžia būtent šiame troškimo budime, kuris tuo pat metu suteikia tą neįmanomą ramybę.

Kitaip mes tikėsime visko iš to draugijos mechanizmo, su kuriuo don Giussani ragina kovoti. Atsitinka taip, kad draugija tampa kažkuo, kas padaro vergais.

Baigsiu, norėdamas parodyti, kaip tai baisu, vienu Grossman'o tekstu, kuriame aprašoma kaip iš tikrųjų tokia draugija gali virsti mūsų kapu: "Buvo malonu būti nenugalimu. Vertindamas kitus, jis teigė savo vidinę jėgą, savo idealą, savo tyrumą; tame buvo jo paguoda, jo tikėjimas. Ne kartą jis išvengė partijos mobilizacijos, noriai atsisakė didžiausios partijos pareigūno algos. Jam savęs tvirtinimas reiškė savęs aukojimą".

Mes galime dalyvauti visur, ir galutinis mūsų pačių įtvirtinimas bus paaukoti savo širdį vardan draugijos. Yra būdas būti namuose, priklausyti partijai, kuriame savęs įtvirtinimas, galutinis savo "aš" kaip mato įtvirtinimas yra atsikratyti savęs, atsikratyti širdies. Jeigu draugija yra tokia, ji eina prieš "aš", ji eina prieš tai, kas mums priimtina, ji yra prieš žmogų.

Grossman'as tęsia: "Jis eidavo į darbą, eidavo į Tautos Komisarjato susirinkimą teatre, ir kai partija jį pasiuntė į Jaltą gydytis, jis vaikščiodavo pakrante visada su tuo pačiu švarku ir auliniais batais: jis norėjo būti panašus į Staliną; praradamas teisę vertinti, jis prarado save patį, ir Runis tai nujautė: beveik kiekvieną dieną užsimindavo apie silpnumą, apie niekšišumą, apie žemus troškimus, kurie sunkėsi į koncentracijos stovyklų dvasią".

Marija, tu esi mūsų vilties tikrumas. Mes nesame pasmerkti tam, apie ką tik skaitėme, nes šv. Mergelė pasiekė tą pilnatvę, vienas iš mūsų pasiekė tą gyvenimo, į kurį mes visi esame pašaukti, pilnatvę. Tas faktas, kad vienas iš mūsų tai pasiekė, reiškia, kad ji yra visiems.

Šio vakaro grupelių darbui: grupelių tikslas yra išlaikyti atvirą klausimą, jo neužbaigti. Reikia kelti klausimus, susijusius su savo pačių patirtimi, kitaip jų neužduokite ir pasirinkite tik vieną klausimą.

Gero darbo.

Dabar pabūkime visi tyloje, kad šie dalykai liktų širdyje.

SEKMADIENIO RYTAS GEGUŽĖS 1 DIENA ASAMBLĖJA DON JULIAN CARRÓN IR GIANCARLO CESANA

CARRÓN: Ant kėdžių radote vieną kunigo Giussani fotografiją su šv. *Grigorijaus Nadziandzeno* sakiniu, kurį jis mus išmokė pamilti: „Jei nebūčiau tavo, manasis Kristau, jausčiausi žuvusiu“.

Ši frazė ypač tinka, kadangi gerai apibendrina tai, ką mėginome pasakyti per šias rekolekcijas, nes jeigu mes nebūsime Kristaus („jei nebūčiau Tavo“), atsidursime uždaryti savame ribotume, ir todėl be įkvėpimo, dūstantys aplinkybėse lyg kape. Bet Kristus mums visuomet yra atverties akimirka: dėkui, kas esi, nes priešingu atveju būčiau lyg surakintas savame ribotume. Todėl kai Jį naujai atrandame kokioje nors knygoje arba maldų knygoje, tai palaiko mūsų trapumą, padeda jį prisiminti.

Kardinolas Scola mums atsiuntė šią telegramą:

„Brangieji, kaip teigia mūsų mylimas poetas Péguy: „Kad viltumėmės, turime būti laimingi, o kad būtume laimingi, reikia, kad mums būtų suteikta malonė“. Du praėję mėnesiai atskleidžia tai, kokią malonę mums suteikė Dievas. Iš pradžių kunigo Giussani ir po to Jono Pauliaus II išėjimas, ir galiausiai Benedikto XVI išrinkimas. Dievo malonė atsiskleidžia per žmones, sukurtus iš sielos ir kūno; vadinasi mūsų gyvenimas visuomet yra kupinas skausmo ir džiaugsmo. Šios šventosios mirtys, kuriose dalyvavome, išreiškė jau pergalės paženklintą skausmą.

Benediktas XVI, kalbėdamas apie giljotiną, paliudijo mums, kad turime susitaikyti su šia žaizda; tam, kad džiaugsmas būtų tikras, reikia mūsų atgailos ir pasikeitimo. Mūsų viltis nebus nuvilta, jei asmeniškai ir bendruomenėje tapsime atsakingais už šias didžias malones, būsime nuolankūs Jėzų Kristų pamilusios karizmos liudininkai, idant Giussani dėka galėtume tarnauti bažnyčios gėriui ir visų brolių malonei“.

Sveikinu ir laiminu jus Viešpatyje.

Kardinolas Angelo Scola.

CESANA: Taigi peržiūrėjome ir suskirstėme klausimus (kai kuriuos sugrupavome). Pirmoji grupė, kuriai priklauso dauguma užduotų klausimų, skamba taip: „Kas atsitinka su daliniais troškimais?“ Tai yra, supratote, jog yra didžiulė opozicija tarp dalinių troškimų, mažų troškimų ir totalumo troškimo. „Kunigas Giussani mus mokė neišleisti iš akių nieko, kas yra žmogiška, ir šiuos troškimus laikėme ženklais, atveriančiais Paslapčiais, tuo tarpu šiandien buvo pasakyta, kad rizikuojame tapti troškimų diktatūros aukomis. Kodėl? Kaip teisingai išsidėsto šie daliniai troškimai priešais „aš“ visumos troškimą?“. Ir dar: „Ką reiškia ugdomajame darbe, kad troškimai visuomet yra daliniai?“

CARRÓN: Kaip sakė Pavese: „Žmogus ieško malonumuose begalybės, ir niekas niekados neatsisakytų vilties pasiekti šią begalybę“. Šis Pavese sakinytis, jei jį suvoksime, padės mums suprasti tai, ką mėginome pasakyti.

Malonumuose, konkrečiuose dalykuose mes ieškome begalybės, visuomet trokštame begalybės, visada trokštame totalumo, bet ši begalybė visuomet mus šaukia per konkrečius dalykus; konkretūs dalykai nėra troškimai, konkretūs dalykai pažadina mumyse totalumo troškimą; šia prasme dalykai yra ženklas, bet visuomet trokštame totalumo.

Mes dažnai troškimą paverčiame atvaizdu, svajone, bet suprantame, kad ne to mes iš tiesų trokštame, nes daug kartų mums pavyksta gauti tai, ko trokštame, bet jei būtų tai, ko ieškojome, tai kodėl nepaliaujame trokšti?

Tai reiškia, kad dažnai atvaizdas, kuriuo tikimės užpildyti šį totalumo troškimą, nesutampa su troškimu, nes troškimas visuomet išlieka begalinis.

Malonumuose visuomet ieškome begalybės. Mums tai svarbu suprasti, nes priešingu atveju mes supykstame ant visų malonumų, ant visų gražių gyvenimo dalykų, o viskas yra tam, kad pažadintų šį troškimą, ačiū dievui, kad esi, Kristau, nes be Kristaus būčiau žuvęs, ir visuomet būtume nusivylę. Todėl, visa tai, ką sutinkame, visa tai, kas mums patinka, mus visuomet atveria, sužadina mumyse tą totalumo troškimą, ir mes tai turime suprasti, nes begalybė mums atsiveria tik per kūrinis, konkrečius dalykus, ir mus visada atveria Paslapčiais, begalybei; yra ženklas, viskas yra Jo ženklas.

Kadangi mes daug kartų sustojame tokioje situacijoje, sutapatiname troškimą su tokiu išpildymo atvaizdu, kurį turime galvoje, kuo tuomet turi remtis ugdomasis darbas, kaip mes galime padėti vieni kitiems? Visuomet atverti Paslaptį, tai yra gerbti ženklišką realybės prigimtį. Kunigas Giussani mus visuomet žavėjo todėl, kad nuolatos atverdavo. Tai, ką sakėme vakar: tas, kuris kalbėdamas apie konkrečius dalykus, atverdavo nuolatos Paslapčiais, atverdavo mūsų širdis, ir visi pasikeisdavome. Mes padėsime vieni kitiems, jei nuolatos, kai kalbamės tarpusavyje, kai šnekučiuojamės, kai geriamės kartu kavą, kai išsakome vieni kitiems savo susirūpinimus, atsiversime tam, kitaip užtrokšime ribotume, nes tai, ko visada ieškome, o tai ateina pirmiau už bet kokį sprendimą, tai, ko ieškome, visuomet yra begalybė; arba mes suprantame šią dinamiką, arba nuolatos atsitrenkiame į sieną. Todėl jis mums visuomet kalbėjo apie atverties akimirką, be atverties akimirkos, be to, kad viskas mus atveria Paslapčiais, gyvenimas tampa kapu, ir jis visuomet mums sakydavo: „Mes parašėme „Religinį jausmą“ tam, kad išmoktume pažinti Paslaptį, kad tokiu būdu išmoktume suvokti savąjį „aš“ kaip visišką atvertį Paslapčiais; jis sakė, kad tai mes parašėme „Religinį jausmą“, nes jis viso to troško; o ideologija (ir todėl esame modernūs) reiškia tai, kad mes užsidarome ribotume, nes paslaptis mums yra svetima.

Kultūrinė Giussani svarba yra ši: atsakyti į tiktąjį modernybės, kuri atskyrė „aš“ nuo Paslapties, iššūkį. Šv. Augustino raštuose Paslaptis yra „aš“ dalis: „Tu mus sukūrei Sau, mūsų širdis nenurims tol, kol neras ramybės Tavyje“. Šv. Augustine „aš“ suvokimas dar buvo Paslapties dalis, mums jau taip nėra. Todėl reikia ugdomojo darbo. Jei neatliksime šio darbo, nuolatos skęsime smėlyje toje pačioje vietoje, o gyventi kiekvieną kartą bus vis sunkiau, bus sunkiau pakęsti gyvenimą. Štai toks iššūkis iškyla priešais mus.

CESANA: Taip, aš pritaikysiu tai, ką pasakė Carron. Atleiskite, jei kalbėsiu paprastai, bet buvau sujaudintas fakto, kai vieną kartą vakarieniavome su kunigu Giussani, jis valgė bulves ir pasakė

man: „Matai, kai aš kalbu apie Dievą, kalbu taip, lyg kalbėčiau apie šias bulves“. Taigi pradėkime nuo mažo troškimo, kuris apibūdina kai kuriuos iš mūsų: „Noriu sulieknėti“... Toks yra troškimas... (ššš, ne, na, negaiškime...)... Tai mažas troškimas, kuris savaime galėtų ir nebūti troškimas, galėtų būti programa: „Noriu sulieknėti, daugiau nevalgysiu ir sulieknėsiu“. Tampa troškimu tuomet, kai man nepavyksta. Nes tikroji problema yra ta, troškimas yra toks, ir jo išsipildymas nepriklauso nuo tavęs, kitaip nebūtų troškimas: būtų projektas, programa, iniciatyva, siekis, galios išraiška, bet ne troškimas.

Kita vertus, tu puikiai supranti... Tai yra, tu sakai: „Noriu sulieknėti“. Bet tu nori sulieknėti ne todėl, kad nori paprasčiausiai tik sulieknėti; nori sulieknėti, kad geriau jaustumėsi, kad būtum gražesnis, kad būtum sportiškesnis, kad daugiau padarytum, kad gyventum labiau pagal... Tai yra, totalumui, ne daliniam dalykui; ir netiesa, kad kai tu sulieknėji, visos problemos baigiasi, priešingai, sulieknėjimas gali būti kokios nors problemos padarinys: tau vėžys..., ar ne? O tu juk nesakei: „Kad sulieknėčiau, noriu, kad man prasidėtų vėžys“, ar ne? Ar aišku? Taigi ne.. Ne tik, kai tu jai krenti į glėbį, bet ir kai ji tau krenta į glėbį, tu neišspendi visų problemų todėl, kad ji atsidūrė tavo glėbyje, yra daug kitų dalykų, nes yra ta kita, yra vaikai... Ar suprantate?

Taigi kiekviename troškime, kiekviename atskirame troškime, yra totalumo siekis. Jei nori užkopti į kalno viršūnę, negali eiti visais keliukais, kurie tau patinka, nes priešingu atveju, kai atvyksi, bus tamsu, ir tu nieko nepamatysi. Todėl, visa tai, kas tau duota gyvenime, kiekvienas dalinis troškimas, kuris tau duotas gyvenime, yra tam, kad tu suprastum tikslą, dėl kurio gyveni. Jei tu įsimyli kitą moterį, tai atsitinka tam, kad labiau mylėtum savo žmoną, tai protas, kuris tau duotas. Todėl negali pamiršti nieko, kas atsitinka, bet ypač, neturi pamiršti tikslo, dėl kurio tu egzistuoji. Tokiu būdu, jei nori sulieknėti, negali elgtis taip, kaip nori, tai yra, sulieknėti valgydamas (ar aišku?), bet turi sulieknėti sekdamas tai, ką tau sako kitas, nes toks yra troškimas, troškimo išsipildymas... Kaip teisingai pasakė Carrón, egzistuoja „troškimo diktatūra“, nes mes galvojame, kad mūsų troškimai yra atvaizdas, kurį mes turime, tuo tarpu mūsų troškimas yra tai, ko trokštame, bet gali būti išpildytas kito. Taigi, būdami suaugę nesuprantame, tikroji drama, kurios nesuprantame būdami suaugę, kad norėdami pasikeisti, turime pasitikrinti, tai yra, turime atiduoti save į kito rankas. Nes jei tu meluoji ir parausti, kitą kartą to daugiau nebesakysi. Turi rizikuoti, turi atiduoti save į kito rankas.

Yra draugystė, kad tu atiduotum save į jos rankas. Tai tave pakeičia. Todėl tu būtinai turi sekti kitą, toks yra Paslapties metodas. Kai mes sakome Paslaptis, kalbame apie dalyką, kurį matome, bet kurio neturime, tai yra, sakome, kad kitas mus keičia. Ir čia prasideda gyvenimo drama, bet apie tai vėliau, nes atiduoti save į kito rankas reiškia arba vergystę, arba išgelbėjimą, bet kad būtų išgelbėjimas, kito rankos, turi būti rankos, kurios yra ištiestos man, nes ir tas kitas priklauso nuo Kito. Ir tai įtraukia į ... Paslaptis yra tokia, nes mūsų gyvenimas yra susijęs su Kitu. Štai tokia problema.

Tęskime toliau. Antroji klausimų grupė susijusi su trūkumo klausimu: „Tiesa, kad aš negaliu nulemti aplinkybių, kurių pagalba realizuojasi viltis, bet kokie ženklai dabartyje, išgyvenant nusivylimo patirtį, išlaiko gyvą viltį?“ „Ką reiškia, kai esi nepatenkintas, ir trūksta Paslapties tame dalyke, kuriuo mėgaujiesi, kad trūkumas yra šaltinis, o ne kliūtis?“ „Ar visuomet jaučiamas Kristaus alkis reiškia, kad niekuomet nebūsime laimingi?“ „Buvo pasakyta, kad kaip Kristaus, taip ir kunigo Giussani mirtis yra mūsų nauda. Jo buvimas tarp mūsų man aiškus, bet ne taip aišku, kokia yra ši nauda?“

CARRÓN: Pradėkime nuo nusivylimo. Dažnai, kai atsiduriame tokioje situacijoje, nusivylimas mus sustabdo, uždaro: esame nusivylę, viskas, baigta. Bet nors taip ir atsitinka, mūsų „aš“ nesiliauja smelktis, todėl kad šito negalime atsikratyti, skverbiasi ir klausia: „Kodėl? Bet kodėl? Bet kodėl gyvenimas yra toks?“ Jei mes užsitarome nusivylime, tai lyg atsisakome šios manajame „aš“ esančios energijos, kuri tave skatina prašyti, klausiti „kodėl“. Tai yra, mes daug kartų patirdami tokį nusivylimą, jau nusprendžiame sustoti ten. Bet kad nuspręstume sustoti toje vietoje, reikia, kad mes nuspręstume sustoti, nes viskas mus stumia gilyn, taip pat kai tau skauda dantį, tave skatina

smelktis, tave skatina smelktis ne tik tuomet, kai yra graži diena, taip pat ir dantų skausmas, kuris yra skausmas, tave paskatina eiti pas dantistą.

Kai sakome „tik grožis mane skatina“... Taip pat ir dantų skausmas tave skatina, taip pat ir nusivylimas tave skatina smelktis gelmėn, nes niekada nesutaps su nusivylimu. Todėl turime liautis taip sakę, kai kas nors negatyvaus atsitinka... Ne, ir tai, kas negatyvu, ir skausmas pažadina klausimą, ir dar kaip, nes tam, kad toliau gyventume, reikia klausti, reikia atsakyti į šią dramą. Todėl nusivylimas yra išeities taškas. Esame nusivylę: pradėkime nuo to, eikime nuo šio taško, ir tokiu būdu pradėsime klausti.

Kokie ženklai šioje situacijoje išlaiko gyvą viltį? Kad net ir neviltyje tu negali sustabdyti Kristaus. Tu negali sustabdyti, kad kitas įeitytų, kad diena tave sujaudintų, kad tave paliestų realybės grožis, ir kad tave sutiktų Kitas... Samarietė turėjo penkis vyrus, buvo nusivylusi, bet negalėjo išvengti susidūrimo su Kitu, kuris jai prikėlė viską.

Koks yra pirmasis ženklas šioje nevilties situacijoje, kad Kristus nesustoja ir toliau skverbiasi į mūsų gyvenimą? Kaip aš suvokiu, kad ženklas yra? Nes mane vėl prikelia, nes aš, nors ir atsidūręs tokioje situacijoje, kokia bebūtų, negaliu išvengti, kad tai neįvyktų, ir iš naujo prisikeliu. Kaip ir Evangelijoje Najino našlė, kuri vyksta laidoti savo sūnų ir sutinka Vieną, kuris jai sako „neverk“, ir viskas prasideda iš naujo.

Koks ženklas mums padeda išlaikyti viltį? Ar tai, kad taip įvyksta pačiose įvairiausiose situacijose, reiškia, kad Kristus yra, lieka, išlieka istorijoje ženklo dėka. Todėl šia prasme trūkumas yra šaltinis, kad vieną kartą sutikęs Kristų, kai man trūksta, lyg kažkas mane skatintų prisiminti Kristų. Aš visuomet pateikiu ilgesio pavyzdį. Ilgesys reiškia, kad tau trūksta mylimo žmogaus. Ar ilgesys yra gėris ar ne? Kai jūs mylite savo vyrą ar savo žmoną, ar savo vaikus, tai, kad jūs ilgitės, tai suvokiate kaip gėrį, kaip šaltinį ar kaip nelaimę? Tą dieną, kai pajusite, kad jums nebetrūksta, susirūpinkite.

Taigi, tam, kas sutiko Kristų, Kristaus ilgesys, trūkumas yra šaltinis. Ir visi mes esame čia, nes sutikome Kristų, ir tai, kad man trūksta, kad man trūksta Kristaus, yra šaltinis, nes priešingu atveju, užsimirščiau per visą dieną, ir aš esu dėkingas už tai, kad man trūksta. Pradedu jaudintis, jei prabėga diena, kai man nebetrūksta, nes tai reiškia, kad Kristus man nieko nereiškia, kad Kristus išnyko iš mano gyvenimo, iš kasdienybės, iš konkrečių dalykų, ir kad aš net neprisiminiau... Nė karto man net netrūko...

Štai tokia drama.

Taigi, trūkumas tam, kas sutiko Kristų, yra šaltinis, nėra sunkumas. Ir tai leidžia atsakyti Kristui: kai man trūksta aš ir vėl į jį kreipiuosi. „Taigi reiškia, kad jei nuolatos jauti Kristaus alkį, niekad nebūsi laimingas?“ Ne, priešingai: todėl, kad jaučiu alkį, kad jaučiu ilgesį, galiu nuolatos vėl iš naujo Jį atrasti, ir todėl patirti naujai Jo esatį kiekvieną kartą. Nes tą dieną, kai man netrūks, kaip ir tą dieną, kai man netrūks vyro ar žmonos; kai sugrištame į namus, žinome, kad jis ten lyg baldas, mes net nesuvokiame, jog jis ten yra, nepatvirtiname jo buvimo pasekmės...net ir šuo... Ar tai yra didžiausias dalykas, kurio mes trokštame gyvenime? Pasakykite, ar tiesa, kad to trokštate?...

Taip yra todėl, kad kiekvieną kartą būtų nauja Jo esatis, taptų nauja, kad aš galėčiau patvirtinti pasekmes, todėl aš kiekvieną kartą vis labiau maištauju prieš tuos, kurie nori išvaduoti mane iš dramos. Aš noriu visa savo esybe būti su jumis dabar, ir noriu sakyti „Tu“ Kristui kiekvieną kartą visa savo esybe, kaip kiekvienas nori, kad kitas visa savo esybe jam sakytų „Aš tave myliu“, kad tai netaptų formalizmu. Mes to trokštame, ir tai nereiškia, kad nenorime būti laimingi, tai reiškia būti laimingiems. Todėl, kaip sako vokiečiai, „Amžinas gyvenimas sudarytas iš pirmųjų alaus gurkšnių, nes pirmasis gurkšnis yra gardžiausias“, ir todėl mes, kai jau yra šimtas... ei, na, neteko skonio, pradinės gaivos...

Kad kiekvieną kartą naujai sakytume „Tu“ Kristui, kiekvieną rytą, tai... Jei tai prarasite, neteksite gražiausios dienos dalies... Aš nenoriu priprasti prie to mechaniškai, nors tai ir nereiškia, kad šitai yra pradžia. Visiškas realizavimas yra amžinajame gyvenime, bet amžinas gyvenimas yra šio gyvenimo tiesa, ir aš, lyg gurkšnodamas, galiu iš naujo tai patirti kiekvieną akimirką. Tai yra akimirkos talpumas, apie kurią mums visada jis kalbėjo... Kad akimirka yra talpi, intensyvi, ir praranda talpumą, jei jis tampa formaliu. Todėl noriu, kad niekas jos netausotų, aš noriu pajauti Jo

esaties pasekmę savyje kiekvieną rytą, nenoriu būti akmeniu, kuris atveria akis, ir nesuvokia, jog egzistuoja. Aš noriu būti ir noriu egzistuoti kaip tas, kuris kalba visa savo esybe, taip, kaip noriu būti čia visa savo esybe, nes priešingu atveju turiu visuomet laukti, kad baigtųsi tai, ką darome, kad pradėtume iš naujo gyventi. Mes patys niekad nesutampame su mumis pačiais, ir tai yra nelaimė.

CESANA: Prisimenu, kad aš apie trūkumą supratau skaitydamas kunigo Giussani paskaitą judėjimo moksleiviams: „Vieta, kurioje iš tiesų sakoma „aš“, kur jis pradžioje sakė, ir tai iš tiesų įdomu, „Aš tikrai supratau, kad Dievas egzistuoja, būdamas seminarijoje (taigi jis buvo seminarijoje, ar aišku?... Ir suprato... tai sakau, norėdamas paaiškinti, kad nieko nėra nereikalingo)... ir klausydamasis žymiosios Donicečio „Favoritės“ pajutau tokį didelį ilgėsį, jog supratau, kad tas, kurio ilgėjaisi, egzistavo“... Nes jeigu tau kažko trūksta, vadinasi, kad tas dalykas yra... kitaip tau netrūktų... Tai reiškia, jei man tavęs trūksta, reiškia, kad tu esi, ir iš tiesų, visi mes siekiame įsimylėti ir nebūti abejingi, ir tavo žmona nori, kad tau jos trūktų, juk tu nesi laimingas, kai nejauti jos trūkumo. Man taip atrodo... Taip.

CARRÓN: Problema yra ta, kad mes bijome, jog šaltinis išsibaigs.

CESANA: Tai tiesa.

CARRÓN: Tikroji problema yra baimė. O jūsų vaikas taip negalvoja, nesirūpina, ar valgys vakare: esate jūs, ir jis yra ramus. Mus apima šis jausmas, nes nesame tikri, ar šaltinis visuomet bus.

CESANA: Taip. Ir todėl kunigo Giussani mirtis yra mūsų gėriui, kuri – būtent yra analogiška tam, kas atsitiko apaštalams po Kristaus: „Bus geriau, jei aš pasitrauksiu“, nes reiškia... Taigi, tai perskaitėme ir dabar nuotraukoje: Giussani atidavė gyvenimą už mus, ar ne taip? Mūsų prašoma, kad tai, ką jis mums pranešė, taptų sava. Taigi daugiau ne... Apaštalams Jėzus, kai pakilo į dangų, tapo jų Jėzumi, suprantate, tai yra, ką jie sutiko, buvo jų. Tai yra skausminga, skausminga, nes taip atsitinka netenkant, yra skausminga, bet šis pasitraukimas pripildo gyvenimą. Jei sūnus nori pradėti, reikia, kad tėvas baigtų darbą, priešingu atveju, jis nepradės, niekad nepradės, ar ne? Jei visi pramonininkai niekad nemirtų, tik pagalvokite apie jų vaikus, niekad neįkurtų įmonių. Turi tapti tavu: šia prasme yra tavo gėriui. „Geriau bus, jei aš pasitrauksiu“, nes turi tapti... O dabar mūsų eilė, tikrai, mūsų eilė.

CARRÓN: Nes jis mums paliudijo Kristų, kuris tęsiasi, leidžia toliau eiti.

CESANA: „Kodėl mums nepavyksta prisirišti prie to, ką pažįstame, ir todėl pažinimas lieka idėja, o prisirišimas - sentimentu?“ Iš karto pasakysiu vieną dalyką: mūsų troškimų problema yra ta, kad jie yra be prisirišimo. Prisirišimas, „būti pririštiems prie“ reiškia būti sužavėtiems, paliestiems, prisirišti reiškia būti užvaldytiems, tai yra tu, kurį aš myliu, mane užvaldei. Toks yra prisirišimas, tai, ko aš ieškau, ir tai, kas gali suteikti atsakymą, mane pririša. Troškimas be prisirišimo yra niekas, žaidimas, svajonė, iliuzija, konstrukcija, abstrakcija, ir dažnai, prievarta.

CARRÓN: Tai lieka idėja, nes Kristus mums yra abstraktus, yra abstrakcija. Prieš keletą savaitių su būreliu Valtyninio universiteto studentų pradėjome susitikimą daina (Lela), ir pradėjome šnekučiuotis, užduodami klausimus. Man nepatiko, kaip buvo suprasta daina, ir vienu momentu aš juos nutraukiau ir pasakiau: „Kas jūmyse įvyko klausantis šios dainos?“ Pradėjo abstrakčiai kalbėti, lyg niekaip nebūtų susiję, tai yra, jiems niekas neatėjo į galvą klausantis tos dainos, išskyrus vieną, kuris pasakė: „Aš prisiminiau savo merginą“. Visiems kitiems tai, kas šovė į galvą, buvo tik idėjos; vienintelis, kuris pasakė kažką konkrečiau, buvo tas dalykas.

„Man trūko Kristaus“, pasakiau jiems. O viena mergina sako: „Bet tu, kai tari „Kristus“, sakai taip, kaip man neįprasta“. Tai yra problema. Jei mums netrūksta, kai dainuojame, tai virsta abstrakcija. Kristus nėra mano vaizduotės vaisius, bet tai niekam neateina į galvą; nors ir visi priklauso judėjimui, niekam neateina į galvą, kai jiems... kai klausosi dainos, ir tu jų klausai: „O kas atsitiko?“ Niekas neįsivaizduoja Kristaus, jiems net neateina į galvą, tik abstrakčiai kalba.

Vienintelis, kuris pasakė kažką realaus, buvo tas, kuriam trūko kažko realaus, merginos, ir tam, kuriam Kristus nėra abstrakcija.

Todėl Kristus lieka idėja, o prisirišimas – sentimentu, bet taip nėra... Nes Kristus... Kad prisirišimas būtų ryšys su Kristumi, reikia, kad Kristus būtų realus.

Be šio dalyko nėra prisirišimo, kuris jungia su Kristumi, ir todėl mums netrūksta. Tai yra darbas... Kelias, kuriam esame pašaukti... Kuriam nuolatos esame kviečiami, nes kad tai taptų tikra, reikia darbo, reikia bendro gyvenimo su Juo... Bet jei kiekvieną kartą, kai kas nors mums atsitinka, nepradedame nuo Kristaus, galvojame apie viską, išskyrus Kristų, kaip tai gali tapti realiu? Tiksliau: kaip tampa artimu? Nes Jis yra realus, netampa realiu, jei aš sakau, kad yra realus. Yra realus, problema yra ta, kad mums jis yra abstraktus. Tampa artimu, jei aš pradedu nuo Jo, kai kalbu apie bulves, jei yra susijęs su bulvėmis, su daina, su saulėlydžiu, su gyvenimu, su kėlimusi rytą, jei susijęs su viskuo; tam tikru momentu taip, kaip į tavo gyvenimą įėjo mylimas žmogus, pamažu, pamažu, Jis susisieja su viskuo; negali išvengti to fakto, kad kai atsikeli rytą, atmerki akis, ir Jis tau iškyla priešais, yra pirmasis dalykas, apie kurį pagalvoji. Tai ne tu sukūrei tą asmenį, tas žmogus tau tapo artimu tam tikru momentu. Siekiant, kad Kristus, kuris yra, kuris yra realus kaip tas žmogus, taptų artimu, reikia gyvenimo kartu, reikia artimumo, nes kitaip bus paskutinis dalykas, apie kurį pagalvojome.

Draugai, tam reikia dirbti, kaip visados nurodė kunigas Giussani, reikia, kad Jis būtų visur, pripažinti Jį visame kame, nes... tai, kaip jis sakė: „Aš matau viską, ką jūs matote, bet jūs nematote to, ką aš matau“. Mums trūksta to, kad nematome Kristaus taip, kaip Jį matė Giussani, kalbėdamas apie bulves, ir tai darbas, kuris mūsų laukia, nes mes visuomet liekame, kaip sakė jis, regimybėje, o daiktų gelmė išslysta, dar nėra mums artima.

CESANA: Iš tiesų, pagrindinis klausimas toks: „Ką reiškia, kad pats Kristus yra atsakymo į žmogaus troškimą forma, tai yra, ne tik atsakymas, bet ir forma, atsakymo būdas?“

Man asmeniškai šis teiginys tikrai buvo kaip iššūkis. Visų pirma buvo iššūkis pasakyti sau, kas yra Kristus; o Kristus yra Dievas, kuris tapo žmogumi, ir paaukojo savo gyvenimą už mus, ir nugalėjo mirtį, tai yra viso pozityvumo, kurį mes patiriame egzistencijoje, viso pozityvumo, kurį mes suvokiame egzistencijoje, patvirtinimas, ir šis patvirtinimas realizuojasi į mane nukreiptame apkabinime. Kristaus pergalė, tai, kad Kristus nugalėjo mirtį, yra krikščionių tauta, ši tauta, kuri, kas benutiktų, niekad os manęs neapleido, niekad os manęs nepalieka. Iš tiesų, mes negalime galvoti apie Kristų kaip apie atsakymo mums formą, bet turime taip pat galvoti ir apie tai, kad kai kitų troškimas nukrypsta į mus, mūsų atsakymo forma turi remtis Kristumi: remtis Kristumi santykiyje su savo vaikais, su savo draugais, su savo Brolija, nes tai, ko trokšti tu, to trokšta taip pat ir jie. Ir mes suvokiame... Pažiūrėkite, visa mūsų draugystė, mūsų buvimas kartu, tie žmonės... Kai kunigas Giussani pasakė: „Kristaus pergalė yra krikščionių tauta“, nes jis buvo, kaip dabar aš esu, ir žiūrėjo į jus. „Kristaus pergalė - krikščionių tauta“ yra ženklas, ši vienybė yra ženklas, yra šios pergalės ženklas, o į jus nukreiptas apkabinimas yra pažadas. Juk aš to neišsigalvoju, ar aišku? Aš nemačiau priešais ateinančio Kristaus, ir t.t. Aš mačiau jus, ir jūs esate pergalės pažadas.

Nes, kaip sakiau pirmai, negalėčiau pakęsti... aš jaučiuosi jūsų užvaldytas, bet negalėčiau pakęsti, jei būčiau jūsų vergas. Taigi ir jūs turite priklausyti Tam, kuris mane užvaldė. Ar aišku?

CARRÓN: Tam, kad Kristus būtų atsakymo forma, kad jis apspręstų atsakymo formą, jei gerai pagalvosime, tai puikiausiai suprasime, pradėdami nuo santykio, meilės santykio patirties. Nėra tai, ką tau duoda, dalykus, kuriuos tau duoda arba ne. Atsakymas į troškimą būti mylimais negali turėti kitos formos kaip patį asmenį. Jei tau duoda viską ir po to nesirūpina tavimi, arba nebūna šalia tavęs, kam tau reikia viso kito? Kam reikia, kad tau ką nors padovanotų? Žiūrėkite į žmogų... Žmona, kuri yra tokioje situacijoje, vyras jai duoda viską, bet nedovanoja akimirkos su savimi. Pažiūrėkite.

Atsakymo į troškimą būti mylimais forma nepateikiama dovanojant drabužius, papuošalus ir visą kitą, jei paliekama nuošalyje visą kitą, bet „Kodėl nebūni su manimi?“. Tokia yra atsakymo forma. Kristus, Jo esatis, Jo švelni esatis atsako į mūsų troškimą. Be šio dalyko, nors ir aš turiu viską, kaip

ir daugelis žmonių, šiandienos drama atsiskleidžia tame, kad žmonės turi viską, kaip man sakė viena gydytoja iš Ispanijos, kai vienas pacientas jai sakydavo: „Paklausk, pasiteirauk manęs. Aš turiu viską: gražią žmoną, nuostabų darbą, fantastišką namus... Turiu viską, bet kodėl nesu laimingas?“

Tokia problema. Kaip ta žmona: „Turiu viską, ir kodėl nesu laiminga, nes man tavęs trūksta“. Nes atsakymo forma yra kito esatis. Arba mes apie tai galvojame, arba visuomet pasiklystame antraeiluose dalykuose.

Jis yra, ir todėl, jei mes nesuprantame to, ko trokštame (pirmas vakar dienos punktas), tai, kad mūsų troškimo prigimtis yra totalumo troškimas, ir todėl šį visumos troškimą gali išpildyti tik jis, kaip ir troškimą būti mylima gali išpildyti tik mylimas žmogus, o ne visu tuo, ką tau duoda, nesuprantame, ir visuomet lieka viso kito liūdesys. Bet tam, kas išpildytą reikia, kad Jis būtų, tai mes negalime nuspręsti ir formos. Nes vyras galėjo pasakyti: „Bet kodėl tu nesi patenkinta? Tau dovanoju viską: papuošalus, drabužius, keliones... tau duodu viską, kodėl tu nesi patenkinta?“

„Nes aš negaliu nuspręsti, kad būčiau laiminga: forma, forma, kuri atitinka mane, yra ši“. Neturime sustoti, turime mėginti pateikti pavyzdžių, kad suprastume, ko mums trūksta, ir tai yra darbas, nes priešingu atveju visuomet liksime laikinume, lyg Kristus būtų pasityčiojęs iš mūsų; tuo tarpu jis yra vienintelis, kuris žiūri į mus rimtai, vienintelis, kuris pateikia atsakymą, atitinkantį mūsų poreikį. „Jei nebūčiau tavo, manasis Kristau, būčiau žuvęs“.

CESANA: „Pasakei, kad Brolija mums duota kaip pagalba, santykių, kurie mus palaiko gyvenime, vyksmas. Ką reiškia dalintis su kitais gyvenimu?“

Pasakysiu tik vieną dalyką. Man pasakė, kad vienoje Brolijoje, vienoje svarbioje Brolijoje, vienas iš narių iškelė savąją kandidatūrą paskutiniuose rinkimuose, ir to niekam nepasakė. Buvo išrinktas, bet, ne! Ar aišku? Štai, taip nesidalijama su kitais gyvenimu. Tai yra, dalijamės su kitais gyvenimu, kai visiškai įsitraukiame, susiejame savo likimą, prasmę, dėl kurios gyvename. Pakanka vieno žvilgsnio, ženklo, žodžio, santūraus poelgio, užsiminimo.

CARRÓN: Todėl man ir patinka šis posakis „santykių vyksmas“, kuris neleidžia suvokti Brolijos kaip dvigubos bendruomenės mokyklos, kaip bendruomenės mokyklos pakartojimo. Tai nėra dar vienas susirinkimas, kurio mums reikia, mums reikia santykių, kuris palaiko gyvenime, su kuriais dalijamės gyvenimu, vyksmo.

Aš tai supratau, kai dėstytojavau Madride. Nes aš, nežinau ar tai jau čia papasakojau, dėstau pirmajam ir ketvirtajam kursams Teologiją; ir pirmajame kurse, kadangi tai yra įvadinis kursas, man užduoda visus galimus ir įsivaizduojamus klausimus, ir aš mėginu atsakyti; bet supratau, kad ketvirtajame kurse man vėl užduoda tuos pačius klausimus... Ar aš esu kvailas, nes jiems neatsakau, ar jie yra kvaili, nes ir ketvirtajame kurse užduoda tuos pačius klausimus... Ar atsakydamas esu kvailas, ar jie yra kvaili... Ir supratau, kad ne, nes dabar juos pažįstu (žinau, kad kai kurie yra protingi), ir kad aš atsakiau; bet neužteko, kad aš atsakyčiau vieną kartą, ir kad tai jiems taptų artima. Jeigu jie tai girdi vieną kartą, ir po to kasdieniniame gyvenime tai netampa artima, kitą kartą, mane pamatę, vėl man užduoda tuos pačius klausimus, nes tai dar netapo jų. Ir tai man leido suprasti skirtumą tarp bendruomenės mokyklos ir Brolijos: bendruomenės mokykloje išmokstame dalykus, bet kad tie dalykai taptų artimi, reikia santykių vyksmo, reikia draugų grupės, kur visa tai man taptų artima. Nes dažnai negalime užduoti klausimų bendruomenės mokyklos metu, nes net neateina į galvą; jei kas nors dirba, atlieka darbą tam tikru būdu, net neįsivaizduoja, kad tai daro blogai, bet galbūt šnekučiuodamasis, gerdamas kavą su vienu iš Brolijos, su vienu iš savo Brolijos, klausydamasis jo, sako: „Bet ar tu nesuvoki, kad šis būdas nėra toks, apie kurį kalba bendruomenės mokyklos tekstas“.

Neužtenka to, jog būtų pakartojama iki tol, kol kas nors... Kaip dėstytojas: neužtenka jaunuoliui, vaikui tik pakartoti matematikos formulę, ne, reikia, kad kas nors, matydamas, kur klysta, spręsdamas problemą, jam pasakytų: „Suklydai čia“. Reikia, kad kas nors jį palydėtų tame kelyje, kurį turi pereiti, priešingai netaps artimu. Neužtenka to, kad man būtų pakartota formulė, nes ją jau moku, jei nėra nei vieno, kuris paskui mane iš naujo paskatintų: „Pažiūrėk, pažiūrėk, štai kur

suklydai“, arba kai mane girdi, kai kalbu apie kokį dalyką, man sakytų: „Bet ar tu nesupranti?“... Reikia santykių vyksmo, ir todėl, jei Brolija yra bendruomenės mokyklos pakartojimas, ji nereikalinga, nes nereikia kito, kuris kartotų formulę, mums reikia ko nors, kas kalbėdamas apie įprastus dalykus, kalbėtų apie Paslaptį, ir tai yra Brolija, nes būtent tai palaiko gyvenime, kitaip bendruomenės mokykla eina į vieną, o gyvenimas į kitą pusę, ir nugali dualizmas, o tai nepatenka į santykių vyksmą...

Tai, kas iš tiesų mane privertė beprotiškai įsimylėti judėjimą, prisišlieti prie judėjimo, yra faktas, kad jis sugeba suskaldyti šį dualizmą, jei mes atsakome tokiu būdu, kuriuo judėjimas mus auklėja, tai nugali tokį dualizmą, kur vienoje pusėje mūsų idėjos, o kitoje pusėje gyvenimas. Ne, vienas... Kad kas nors nugalėtų šį dalyką, tam reikia santykių vyksmo, nes be šio dalyko... Jei tu klausai kieno nors bendruomenės mokyklos teksto, jis tau jį pasakys nuo a iki ž, jei aš jūsų klausinėčiau iš „Religinio jausmo“, devyniasdešimt procentų man jį pakartotų, bet Paslaptis lieka nesusijusi su gyvenimu. Tai yra mūsų problema. Kai man paskui sakai: „Atlieku darbą taip, bendrauju taip“... Aš tau pasakysiu: „Tu nei velnio nesupratai „Religiniame jausme“. Nes neužtenka, kad aš išmanyčiau „Religinį jausmą“ kaip knygą, ir po to gyvenime tai būtų abstraktu. Reikia santykių vyksmo, kurie mus palaikytų gyvenime, priešingu atveju viskas tampa svetima.

CESANA: Paskutinis klausimas: „Ką reiškia mums dabartiniame istoriniame kontekste palaikyti žmonių viltį? Kaip galime padėti vieni kitiems sugražinti žmonėms viltį?“

Knygoje „Tikrovė ir jaunystė: iššūkis“ kunigas Giussani rašo (visi tai žinome, bet priminkime vieni kitiems tuos dalykus, kurie mums padeda): „Įsivaizduokite, kad gimstate, paliekate motinos įsčias tokio amžiaus, kokio dabar esate. Pirmasis dalykas, kai jūsų akys atsiveria pasauliui, yra nuostaba, pozityvumas. O po to ant jūsų užvažiuoja sunkvežimis; tokie yra egzistencijos prieštaravimai. Tai kokia gi yra gyvenimo prasmė: pozityvumas, kurį matėte pradžioje, ar sunkvežimis, kuris paskui ant jūsų užlėkė? Jei gyvenimo prasmė yra sunkvežimis, tai gyvenimas neturi prasmės.

Taigi, visų pirma protas ieško šio patirtyje esančio pozityvumo. Taip... ne todėl... jog tu matei, kad gyvenimas yra pozityvus, ne todėl...

Bet protas, kaip žinome, pasiklysta, mes pasiklystame. Norint, kad šis pozityvumas būtų, reikia, kad kas nors mums nurodo kelią. Tai yra, pozityvumas ne tik yra, bet jei tu eini ten, tą pozityvumą patiri, supranti jį.

Ar jūs pagalvojote, ką reiškia mums, bažnyčiai ir pasauliui šio Popiežiaus išrinkimas kaip kelio nurodymas: tai jaudinantis dalykas. Taip, palaikyti žmonių viltį žmonių reiškia gyvenimo pozityvumą... Prisimenu, kaip kartą kunigo Giussani paklausė, kai jis jau blogai jautėsi: „Kaip jautiesi?“ O jis atsakė: „Kaip gali sakyti, kad blogai jautiesi, kai visa tai, kas atsitinka, tau yra duota iš Dievo?“

Taip, štai problema, tai yra tikra problema, reiškia, kad yra pozityvumas, ir yra vienas... Ir reikia pasakyti: „Jei tu eisi ten, tai suprasi...“. Tokiu būdu ir žmonių viltį palaikai parodydamas kelią, kur pozityvumas tampa patirtimi. Pagalvokite, kas yra Bažnyčia.

CARRÓN: Tik dar papildyčiau ... kad liktų kaip simbolis. Kaip Kunigas Giussani mummyse prikėlė viltį? Liudydamas mums paslaptį. Todėl jis, atsakydamas į jam suteiktą malonę, palaikė mūsų viltį. Mes, atsakydami į mums suteiktą malonę dėl šio išrinkimo, dėl to, kad Paslaptis mus išrinkimo, palaikykime visų viltį. Kunigas Giussani, atsakydamas į malonę, kuri jam buvo suteikta seminarijoje ir jo mamos, palaikė mūsų gyvenimus. Jokio skirtumo, tik susirūpinimas, toks kaip Dievo Motinos: atsakyti „taip“, nes tai sutampa su pasaulio gėriu. Dievo Motina, atsakydama „taip“, padovanojo istorijai Kristų. Kunigas Giussani, atsakydamas „taip“, padovanojo istorijai Kristų. Mes, sakydami „taip“, dovanojame pasauliui Kristų, tai yra, palaikome visų viltį. Nes tikrasis priešas yra niekis, nihilizmas (ne tai, ką darau), nihilizmas; ir todėl mums visiems reikia, - kaip tai, ką matėme po Giussani mirties iki minių žmonių, kurie vyko paskutinį kartą atsisveikinti su Popiežiumi, - mums reikia gyvosios Paslapties liudininkų.

Kunigas Giussani paliko testamentą, parašė testamentą, kurį jums perskaitysiu:

„Skiriu savo teisėtai paveldėtojais lygiomis dalimis pasauliečių asociaciją „Comunione ir Liberazione broliją“ ir bažnytinę asociaciją „Memores domini“. Labai prašau ypač protingai ir apdairiai naudoti mano pasisakymus audio ir video įrašuose. Kad juos išsaugotumėte, būtų gerai, jei juos naudotumėte taip, kaip aš juos visuomet naudodavau. Trokštu, kad visas mano turtas (laiškai, knygos, raštai, CD, baldai, įvairūs daiktai ir t. t.) būtų laikomas namuose, esančiuose Gudo Gambaredo Marconi gatvėje, kur aš gyvenau, tam, kad jis būtų naudojamas ir iš jo būtų semiamasi žinių, siekiant visų gėrio“.

Žinoma, ... namus bus galima aplankyti, kai bus paruošti, ir mes jums pranešime, juk negalime stoti į eilę jau rytoj iš ryto...

Turėdami galvoje tai, kad jis mums paliko viską, tai ir mes palikime viską jam. Tam, kad būtų išsaugota visa tai, ką jis paliko, visi tie, kurie norėtų pristatyti istoriniam archyvui nuotraukas, audio ir video įrašus su susitikimais su Giussani, praneškite CL archyvui. Informaciją rasite skelbimuose.

Dabar mūsų viceprezidentas Feliciani pristatys ekonominę situaciją.